

1.

Tervek, terhek,
kacsaringós virágindák –
Kiss Judit írása

2.

Láthatár

Könnyebb helyett nehezebb
lett az iskolatáska –
Pap Melinda írása

4.

Tanárszemmel

A képzőművészeti nevelés
jelentőségéről,
avagy varietas delectat –
Murádin Lovász Noémi írása

5.

Rivalda

Kiszakadni
a mindennapi közegből –
Pataky Lehel Zsolt írása

10.

Láthatár

Ismét gyenge próbaérettségi
eredmények –
Pap Melinda írása

11.

Szülői szemmel

Dolgozzon az a gyerek! –
Albert Antal Orsolya írása

15.

Láthatár

Egyre többen hagyják ott
az iskolát –
Pap Melinda írása

20.

Láthatár

Húsvéti jótékonyági akció –
A szilágyperecseni iskola
pedagógusainak írása

21.

Diákszemmel

Szédült, szabad emberek –
Kovács Eszter írása

23.

Hivatalos

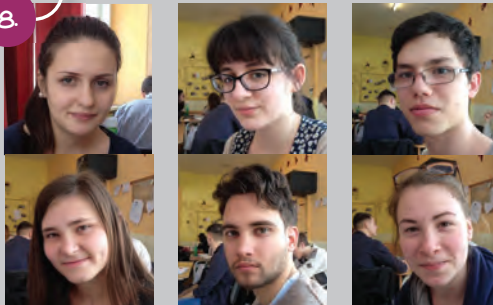
6.



Magánterület

Iskoláim –
Magyari Tivadar írása

8.



Diákszemmel

„Határozottan jól fogott
a próbaérettségi” –
a sepsiszentgyörgyi Mikes
Kelemen Elméleti Líceum végzős
diákjainak véleménye

14.



Láthatár

Nem engedik el a kis virtuózok kezét

16.



Lélekjelenlét

Azonosulni a negatív hősökkel is –
Antal Erika írása

18.



Portré

„Az önfeledt játék már csak
a Pál utcai fiúk kiváltsága” –
Bogdán Emese interjúja Ráduly Róbert
Kálmán volt csíkszeredai elöljáróval,
az RMDSZ polgármesterjelöltjével

22.



Magánterület

Eső, Lányok, Víz, Tenger –
László Noémi versei

12.

Némafilm, az időutazás vonata –
műemlékvédő diákok, örökségünk kolozsvári őrei

2016

4.
SZÁM

KK MAGYAR KÖZOKTATÁS

ROMÁNIAI MAGYAR OKTATÁSI FIGYELŐ

2016. ÁPRILIS • 4. SZÁM



• Fotó: KISS GÁBOR

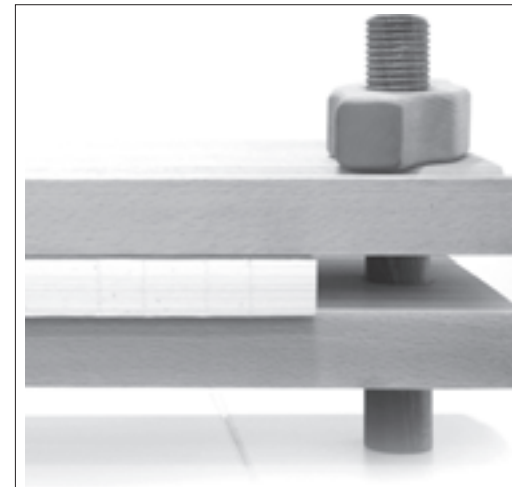
ISSN 2065-9725





- Tanárszemmel
- Diákszemmel
- Szülői szemmel
- Lélekjelenlét
- Tanterem
- Láthatár
- Óvoda
- Fotóriport
- Hivatalos
- Vakáció
- Iskola és kultúra
- Pályáz(z)atok
- Magánterület
- Térkép

Rendelje meg a Magyar Közoktatást



*erdélyi magyar
könyvek egy térben*

I D E A
K Ö N Y V T É R

RO-400193 Kolozsvár • Tordai út 4. szám • 0747 11 22 64 • www.ideakonyvter.ro • facebook.com/ideakonyvter

Kedves pedagógusok, jövődöbeli szerzők!

A Communitas Alapítvány által kiadott *Magyar Közoktatást* együtt szerkesztjük az olvasókkal, sok figyelemfelkeltő, gondolatébresztő írást kapunk pedagógusoktól, szülőktől egyaránt. Továbbra is helyet szeretnénk adni a lap hasábjain a pedagógusok, oktatási szakemberek, szülők és diákok konstruktív véleményének, az oktatást érintő problémák felvázolásának és természetesen a megoldáskeresésnek.

Kérjük, írjanak véleményanyagot a következő témákban:

- **Tantárgyam és diákjaim – sikerélmények és buktatók az oktatásban**
- **Az információátadástól a kreativitásra nevelésig**

Várjuk írásait az mko@communitas.ro e-mail címre.

Eredményes munkát és kitartást kívánunk: A Magyar Közoktatás szerkesztősége

www.communitas.ro

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://www.communitas.ro/interaktiv/kozoktatasi/webcimen>.

Megrendeléseiket az mko@communitas.ro e-mail címen, a 0264-44-14-01-es telefonszámon vagy postán fogadjuk.

Címünk: Redakcia Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit
Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér
Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia • Felelős kiadó: Lakatos András
Telefon: 0040-264-44-14-01
e-mail: mko@communitas.ro
Redakcia Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogatók:



Tervek, terhek, kacskaringós virágindák

Napnál világosabb, hogy a gyerekeknek nincsen kedve házi feladatok fölött görnyedni délutánonként. A gyerek unja. A gyerek fásult, a gyereket nem érdekli, hogy Eminescu *Călin* (*File din poveste*) című művének mi a rím- és ritmusképlete, de a periódusos rendszer elemei vagy az angol nyelv 12 igeidejének rejtelmek is hidegen hagyják, a mértanfüzetben pedig a rombuszok és derékszögű háromszögek mellett szépen kidolgozott rajzok virítanak: cirkuszi állatok, kacskaringós virágindák és égnek álló, zselézett hajú rajzfilmhősök. Nem akaródzik megoldani a rengeteg házi feladatot, mert kint végre teljes pompájában kivirult a tavasz, és sokkal kellemesebb rollerrel suhanni az utcán, ahol a kerítések mögül aranyeső integet, kutyák csóválják farkukat, és madárccicsergéstől hangos még a nagyváros ege is. De azért sincsen kedve délután is homályos információlabirintusokban bolyongani, mert reggel 7 előtt kelt, 8-tól délután háromig görnyedt az iskolapadban (jó esetben akadt egyetlen tornaóra is a hét elméleti jellegű tárgyai közt, amikor végre megmozgathatta a hosszas üléstől megmerevedett tagjait). Nem túl meglepő, hogy nem kíváncsi arra, mit fognak átvenni matek-, történelem- vagy földrajzórán, hiszen untig elege van abból, hogy információ információ hátán, hogy minden tanár csak a maga tantárgyát követeli, és nincsen tekintettel arra, hogy kollégái ugyanígy tesznek. Mintha állandóan ott hallatszana a háttérben a pedagógusi kar kórusa, amint fennhangon skandálja: „az én tantárgyam a legfontosabb”. Természetesen azt is figyelmen kívül hagyja a rendszer, hogy ha nem adnának minden napra rengeteg házi feladatot, másnap talán újultabb erővel, kíváncsibban és kipihentebben várnák a gyerekek az órákat.

És így megy ez évről évre. A gyerek fáradt, a tanár fásult, a tantervek, elvárások nem változnak, és csak a pedagógusi empátián és odafigyelésen múlik, hogy sikerül-e megőrizni valamennyit a diákok eredendő kíváncsiságából és kreativitásából. A felsőbb hatalmak pedig csúrik, csavarják, ahogy Mikszáth írta, „szellemi ollóikkal nekiesnek”, újra meg újra átszabják a követelmények rendszerét. A honatyák év elején is összeültek odafent a magasságokban, a minisztériumi bársonyszékekben, és új kerettanterveket fabrikáltak az 5–8 osztályosok számára. Hármat is. Közvitára bocsátották. Újratervezték. Vitatkoztak fölötté. Fennhangon hirdették, hogy a rendszernek át kell alakulnia, hogy TEHERMENTESÍTENI kell a diákokat, hiszen a tantervek zsúfoltak, túlnyomórészt a lexikális tudás elsajátítására és felmondására összpontosítanak, nincsen átjárhatóság az egyes tantárgyak között. Hangoztatták azt is, hogy a diákok egyre érdektelenebbekké válnak, mind kevesebben akarnak tovább tanulni, ésatöbbi, ésatöbbi. A pedagógusok talán reménykedtek, hogy hátha ezúttal valóban szellősebbé teszik a zsúfolt órarendeket, hogy könnyebb lesz a súly, kevesebb a teher. És talán akadtak, akik már nem is reménykedtek, hiszen az elmúlt évtizedekben megannyiszor átalakult a rendszer, de csupán felszínes, formális szempontokból – a lényeg ugyanaz maradt. És íme április ötödikén a szaktárca bejelentette: megszületett végre az új kerettanterv, eszerint tanulnak majd az 5–8. osztályosok 2017-től – lévén a lehető legjobb verzió. Láss csodát... Az új kerettantervbe sikerült a döntéshozóknak az eddigi heti 30 óra helyett 34-et beszuszakolniuk. Nyilván azért, hogy végre tehermentesítsék a diákokat. Akik minden valószínűség szerint továbbra sem lesznek kíváncsibbak a homályos információlabirintusra, hanem minduntalan megpróbálnak kifelé pislogni, kiutat találni belőle. Így a matekfüzet kockás lapjain ezután is ott virítanak a cirkuszi állatok, kacskaringós virágindák és égnek álló, zselézett hajú rajzfilmhősök.

KISS JUDIT



Diszkriminatív a magyar oktatásra nézve az új kerettanterv, nem valósultak meg az RMDSZ–RMPSZ javaslatai

Könnyebb helyett nehezebb lett az iskolatáska

Már csak a tartalom, azaz a tananyag csökkentésében és a pedagógusok felkészítésében, innovatív hozzáállásában bíznak az oktatási szakemberek az 5–8. osztályos diákok április elején bemutatott új kerettanterve kapcsán. Úgy vélik ugyanis, hogy az oktatandó tárgyakat és az összóraszámot meghatározó alapidokumentummal az ígéretek ellenére nem valósult meg a közoktatás reformja, sőt az tovább terheli a diákokat. A többségi oktatásban az eddigi 30 helyett 34-re nőtt a heti óraszám, ami a kisebbségi oktatásban újabb pluszórákkal egészül ki.

Nem vették figyelembe az RMDSZ érveit

Király András oktatásügyi államtitkár a túl nagy óraszámot tartja a 2017–2018-as tanévtől életbe lépő új kerettanterv legnagyobb hátrányának. Az RMDSZ szakpolitikusa a sajtónak úgy nyilatkozott, reméli, a következő időszakban kidolgozandó tanterveken sikerül valamelyest korrigálni a kerettanterv hibáit, és a magas óraszám ellenére nem növekszik, hanem csökken a tananyag. Emlékeztetett, hogy a közvíta során és az azt követő időszakban az RMDSZ folyamatosan lobbizott a csökkentett óraszámért, de az államtitkár szerint nem vették figyelembe érveiket arra hivatkozva, hogy a többség a most elfogadott formára és óraszámra voksolt. Az államtitkár szerint azt, hogy a romániai oktatás nem elég hatékony a különböző vizsgák, felmérések eredményei is alátámasztják, tehát javítani kellene a minőségen, de szerinte ez csak úgy valósítható meg, ha könnyítik a különböző tantárgyak programját. Rámutatott, hogy a keret alapján dolgozzák majd ki az évfolyamok tantárgyankénti tanterveit, és e folyamat végeredményeként derül majd ki, könnyíti vagy továbbterheli a diákokat az oktatási reform.

Király András az oktatási alapidokumentum fontos újításaként említette – amelyet a RMDSZ és szakértőinek felvetésére sikerült elfogadtatni –, hogy

a második idegen nyelv opcionálissá vált, a tanintézetek maguk dönthetik el, bevállalják vagy lemondanak róla, ezáltal is csökkentve a heti óraszámot. Rámutatott, a tantervet nem lehet a divatos nagy iskolák elvárásaihoz igazítani, hiszen a magyar nyelvű oktatásban például több mint ezer általános iskola van, vidéken pedig sok helyen még az első idegen nyelv oktatása is gondot jelent.

Hasznos időtöltés kontra túlterheltség

A tananyag csökkentésében bízik Kiss Imre Kovászna megyei főtanfelügyelő is, de szerinte az óraszámot is csökkenteni kellett volna. A háromszéki oktatási szakember a sajtónak nyilatkozva azon reményének adott hangot, hogy a tantervek összeállításával hozzáértő pedagógusokat bíznak meg. Kiss Imre emlékeztetett arra a közvíta során felmerült álláspontra, miszerint az a tény, hogy a diákok többen ülnek az iskolában, nem feltétlenül hátrány, hiszen addig is nem az utcán kóborolnak, miközben szüleik dolgoznak. Kifejtette, nem az a lényeg, hogy a gyerek kevesebb időt töltsön az iskolában, hanem, hogy szellősebb le-

lényeges változást, szerinte ezért is lenne fontos, hogy legalább a programok módosuljanak. A szakember emlékeztetett korábban ismertetett álláspontjára, miszerint az 5–8. osztályos, illetve a 8. utáni kerettanterveket párhuzamosan kellett volna módosítani, hiszen csak így derült

„A zene, történelem, latin és vallás megtartása mellett a szaktárca új tantárgyakat is becsempésztett: információtechnológiát is tanulnak, ahogy interkulturális ismereteket is szerezhhetnek és a demokratikus társadalom működési szabályait is elsajátíthatják.”

volna ki, honnan indulnak a diákok, és hova kell eljutniuk.

„Minden, csak nem gyerekközpontú”

Ferencz S. Alpár történelemtanár, a Romániai Pedagógusok Szövetségének (RMPSZ) elnöki tanácsadója személyes véleményének hangot adva rámutatott, hogy az 5–8. osztályosok számára kidolgozott új alapidokumentum, amely a többségi oktatásban a jelenlegi 30-ról 34-re emelte az órák számát, a kisebbségi oktatásban még nagyobb óraszámhoz vezethet. A magyar oktatásban ugyanis még számolni kell legalább heti 3 magyarórával, 6–7. osztályban pedig a kisebbségtörténelemmel, ami kiharcolt jog, így értelemszerűen a csíkszeredai József Attila Általános Iskola pedagógusa. „Ez a kerettanterv minden, csak nem gyermekközpontú” – értékelt az oktatási szakember.

Személyes véleményét tolmácsolva Ferencz S. Alpár súlyosan diszkriminatívnak ítélte a minisztériumnak a kisebbségi oktatáshoz való hozzáállását,

„Azt, hogy a romániai oktatás nem elég hatékony, a különböző vizsgák, felmérések eredményei is alátámasztják. Tehát javítani kellene a minőségen, de ez csak úgy valósítható meg, ha könnyítik a különböző tantárgyak programját.”

gyen a tanterv, ne terheljük túl. A főtanfelügyelő szerint ugyanakkor az is fontos, hogy a tanárok, a tanintézetek megkapják a kellő szabadságot a sajátos arculat kialakítására, ehhez azonban több választható tárgy kell. Kiss első olvasatra úgy vélte, az új kerettanterv nem hozott

mint rámutatott, Adrian Curaj tárcavezető az új kerettanterv ismertetésekor nem tért ki a teljes palettára, az oktatási alapidokumentum tehát nemcsak a kisebbségi oktatással, hanem a vokacionális vagy más oktatási formákkal kapcsolatosan is diszkriminatív. „A minisztérium ezzel azt adja tudtunkra, hogy őt nem érdekli annyira, vagy másodsorban érdekli a kisebbségi oktatás” – értékelte a hozzáállást a szakember.

Király András államtitkártól eltérően a volt Hargita megyei főtanfelügyelő úgy vélte, a szaktárca azzal is diszkriminál, hogy a kisebbségi oktatásban a második idegen nyelvenek a lehetőségét is elveszi azáltal, hogy opcionálissá teszi a többségi oktatásban amúgy kötelező tantárgyat. Szerinte az opcionális tárgyak keretét tekintve eddig sem volt rózsás a helyzet, de az új kerettantervvel további leépülés várható.

„A szaktárca megjátszotta, hogy kíváncsi a pedagógustársadalom véleményére, valójában a saját játékszabályai szerint járt el, tovább merevítve az amúgy is túl központosított oktatási rendszert. Ez az a fajta kerettanterv, amely már rövid távon súlyosbítani fogja a közoktatás helyzetét.”

Mint rámutat, a Hargita megyéhez hasonló térségekben, ahol a tanügyi finanszírozás nem százszázalékos, az a veszély áll fenn, hogy az iskolák megtakarítási intézkedésként lemondanak a második idegen nyelv oktatásáról, ugyanis egyszerűen nem lesz pénzük az oktató kifizetésére.

Előre eltervezett játék?

Első ránézésre az új kerettantervben nem lelhetők fel az RMPSTZ által megfogalmazott, többoldalas dokumentumban felsorakoztatott, megindokolt javaslatok, mondta az oktatási szakember arra a kérdésünkre, hogy mennyire köszön vissza a végleges dokumentumban a magyar szakemberek jobbítási szándéka. „Nekem nagyon az az érzésem, hogy ez egy eljátszott játék

előre meghozott döntésekkel” – értékelte Ferencz S. Alpár a minisztérium által kidolgozott három tervezetvariánst és az azokkal kapcsolatos közvitát. Úgy vélte, a szaktárca megjátszotta, hogy kíváncsi a pedagógustársadalom véleményére, valójában a saját játékszabályai szerint járt el, tovább merevítve az amúgy is túl központosított oktatási rendszert, „Ez az a fajta kerettanterv, amely már rövid távon súlyosbítani fogja a közoktatás helyzetét. Továbbra is egy olyan kerettantervet dobtak piacra, amely igazodik a jelenlegi tanügyi realitásokhoz, és nem azt a célt szolgálja, hogy bármilyen formájú vagy mélységű reformot, illetve mentalistát- vagy paradigmaváltást indítson el” – összegezte véleményét Ferencz S.

Tananyagtól, pedagógustól függ a javítási lehetőség

A korábban idézett oktatási szakemberekhez hasonlóan Hargita megye volt főtanfelügyelője is úgy véli, a hozzárendelt tananyagtól függ, lehet-e korrigálni a dokumentum hiányosságait. Hangsúlyozta, ha az óraszámot bizonyos tárgyakból csökkentik, akkor az anyag mennyiségéből is le kell faragni, ráadásul mindezt oly módon, hogy az összórászámból jusson pár óra felzárkóztatásra, tehetségápolásra is. Ugyanakkor nagyon sok múlik a pedagógus hozzáállásán is, vélte. „Az a pedagógus, aki eddig is modern szinten, nagyon ügyesen szelektálva a tananyagban, nagyon sokat dolgozva pluszba, héviteni tudta tantervi körülmények között a jelenlegi tananyag éveltségét, mennyiségét és éppenséggel semlegesíteni a fölöslegességét, az eddigi körülmények között is tudott gyerekcentrikusan dolgozni” – hangsúlyozta az oktatók hozzáállásának fontosságát. Elismerte, hogy sajnos ez a hozzáállás a kevésbé jellemző, a pedagógusok reakcióit, didaktikai hozzáállását pedig épp az oktatási rendszerben tapasztalható sok összevissza intézkedés, a jelenlegihez hasonló helyzet merevítette.

„Ha ez a kerettanterv ennyire mereven itt marad, és ennyire fix számok vannak benne, majdnem nulla mozgáslehetősége van egy iskolának, kivéve a néhány választható tantárgyat” – foglalta össze az új kerettanterv által előidézett helyzetet Ferencz S. Mint magyarázta, jelenleg bizonyos tantárgyak esetében megvan a választási

lehetőség, az iskola maga dönti el, hogy heti két vagy három órában oktatja, vagy egyáltalán szerepelteti-e kínálatában. Az új keret azonban sokkal rögzítettebb, centralistább, az eddigi választási lehetőséget megvonva teljesen beszűkíti a mozgásteret. „Túlterheljük a gyereket” – összegezte a lehetséges következményeket a csíkszeredai pedagógus.

Társadalom diktálta reform

Adrian Curaj oktatási miniszter az új kerettanterv április 5-ei bemutatóján azzal indokolta, hogy az új alapidokumentum alig módosult az eddigihez képest, hogy

„A hozzárendelt tananyagtól függ, lehet-e korrigálni a dokumentum hiányosságait. Ha az óraszámot bizonyos tárgyakból csökkentik, akkor az anyag mennyiségéből is le kell faragni, ráadásul mindezt oly módon, hogy az összórászámból jusson pár óra felzárkóztatásra, tehetségápolásra is.”

azt a társadalmi elvárásokra alapozták. Rámutatott, hogy a minisztérium által összeállított három tervezet vitája során bizonyos civil szervezetek, intézmények a zene-, mások a történelem- vagy éppenséggel a latinórák eltűnését, csökkentett óraszámúban való tanítását sérelmezték, és engedve a nyomásnak a szaktárca nem hajtotta végre a tervezett módosításokat. Igaz, a zene, történelem, latin és vallás megtartása mellett a szaktárca új tantárgyakat is becsempészett: az informatika mellett információtechnológiát is tanulnak az 5–8. osztályos diákok, ahogy 7. osztályban interkulturális ismereteket is szerezhetnek és a demokratikus társadalom működési szabályait is elsajátíthatják. A 8. osztályosoknak külön tantárgy keretében nyílik lehetőségük személyiségük fejlesztésére, illetve pénzügyi és vállalkozói ismeretekre is szert tehetnek.

PAP MELINDA



A képzőművészeti nevelés jelentőségéről, avagy varietas delectat

A Magyar Köznevelés idei februári számában megjelent, *A rajzórák fölöttébb szükséges voltáról* című interjú kapcsán gondoltam, én is tollat, illetve számítógépet, billentyűzetet ragadok. Teljesen egyetértek a cikkel, s úgy érzem, ha minél többen lennénk ezen a véleményen (nemcsak a szűk szakmai körök), akkor pozitív irányba változhatna a helyzet. Zsúfolt tananyagról, órarendről, túlterhelt diákokról, tanárokról, szülőkről sokszor olvashattunk, hallhattunk mostanában. Az amúgy is kevés (hetente egy, ill. fél óra) zene- és rajzórák számát csökkentené az új tanterv. Hogy is állunk a kreativitással, készségfejlesztéssel? Nincs rá igény? Nem lenne szükség általános művészeti nevelésre?

Megváltozott a képiség fogalma

Vizualitástól terhes világunkban a képiség fogalma teljesen megváltozott. Virtuális és valós hétköznapijainkban, fellazult értékrendünkben alig jut idő minőségi művészetre. Tudom, nem lesz mindenkiből szobrász, világhírű zongorista, festőművész, de sajnos színházlátogató sem. Sorolhatnék most megannyi lehetőséget, perspektívát, ahol az esztétikai nevelés, a művészeti órákon tanultak, tapasztaltak meghatározó jelleggel bírnak, a személyiség fejlődéséről, az egyénről nem is beszélve. Úton-útfélen elhangzik, hogy már kisgyermekkorban mennyire fontos, és hangsúlyt kell erre fektetni. Óvodák, játszótárszerek, alkotóműhelyek, alternatív pedagógiák a zászlóvivők e téren, s mindez mégis túl kevés a pozitív változáshoz, sőt egyes szakértők számára a heti 50-60, esetleg 30 perc művészeti, vizuális nevelés is soknak bizonyul.

Napjainkban szinte periodikusan térnek vissza azok az irányzatok, amelyek a művészi megismerés folyamatát hasonlatosnak érzik a tudományos megismerés folyamatához. Gondoljunk például Paul Cézanne absztrakcióelméletére vagy a Bauhaus „tudományos laboratóriumára”. A játékosság, a véletlen, az experimentalizmus, a kísérlet és kutatás jegyében alkotott

munkák divatos időszakában, vizuális világunkban, ahol a kép fontossága sokszor megelőzi a szöveget, érdemes lenne többször beszélni a képzőművészeti nevelésről is. A fogyasztói kultúra mindenhatósága határozza meg sokunk hétköznapijait. Az újrashatározítás fogalmának és művészetének reneszánszát éljük. „Az érzékelés mindenekfelett!” – fogalmazott Paul Cézanne egy Maurice Denis-hez írott 1906-os levelében. „A motívumok megsokszorozódnak, roppant érdekes ugyanazt a témát más szögből nézni...” Mennyire igaz, napjainkban is

„Az oktatási rendszerben sajnálatos módon nagyon kevés óraszám jut a rajz- és vizuális kultúrára. Pedig a tantárgy nemcsak önmagában ad értékeket és szépséget, hanem közvetve az élet minden területén segíti a gyerekeket, fiatalokat. Hiszen a munka és a kapcsolódás is a vizuális médiára épít.”

aktuális ez a 110 éve megfogalmazott cézanne-i gondolat. A valóság szinte minden elemének van vizuális összetevője. Köztudott, hogy ismereteink háromnegyed részét vizuális úton szerezzük. De ne higgyünk a szemünknek, ha a látásunkról van szó... – fogalmaz a Látás Nagy Illúziója. Az egzakt, objektív módszerek és a szubjektív önkifejezés szembenállása szerint a kutató csupán saját teóriáját bizonyítja, a művész pedig új világot teremt. A művészet harmónia. A harmónia pedig az ellentétek analógiája, a tónus, a szín, a vonal terén megnyilvánuló analógia, és nem csupán valami meglévőnek a tükrözése. Kandinszkij mondta: „ahogy egy muzsikussal vissza tudja adni a napkelte hatására benne keletkező érzelmeket anélkül, hogy egy kukorékoló kakas hangját kellene megszólaltatnia, ugyanúgy a festőnek is vannak tisztán festészeti eszközei

ahhoz, hogy a pirkadat hatását formába öntse anélkül, hogy egy kakast kellene megfestenie.

Minden a vizuális médiára épül

Az oktatási rendszerben sajnálatos módon nagyon kevés óraszám jut a rajz- és vizuális kultúrára. Pedig a tantárgy nemcsak önmagában ad értékeket és szépséget, hanem közvetve az élet minden területén segíti a gyerekeket, fiatalokat. Hiszen a munka és a kapcsolódás is a vizuális médiára épít. A képernyő korában a látás több mint hitelesítés. „A látás nemcsak része a mindennapi életnek, az maga a mindennapi élet” – írta N. Mirzoeff. Sohasem volt ennyire szükség a művészeti-vizuális nevelésre, mint ma, mert a 20. század végén elindult információrobbanás elsősorban így közelít az emberekhez. A mindenkire „rázuható” képrengtetegben nehéz eligazodni. Sokszor KÉptelenek vagyunk. A művészeti nevelésben a legfontosabb dolog az az élmény vált, és az egyéniség tükrözése a feladat, az önkifejezés fontos eszköze a képi ábrázolás.

Szinte majdnem mindenki kreatív valamilyen szinten. Kreatív az, aki ha felismeri a problémát nem egy szokványos módszerrel oldja azt meg, hanem újszerű, látványos megoldást alkalmaz. Meglátja lényegét, képes elemezni és szintetizálni, és ezért a rész és egész között képes kapcsolatokat találni. A kreatív ember ötletgazdag, és ha felvetődik a probléma, nemcsak egy, hanem sok ötletet hoz annak megoldására. Nem elég csak kreatívnak lenni, mert akkor teljes az életed, ha az ötleteidet meg is tudod valósítani. Végül pedig álljon itt Picasso megfontolandó két mondata: Minden gyermek művész. A gond csak az, hogyan maradjon művész felnőttkorában is.

A művészet lemossa a lélekről a mindennapok porát.

MURÁDIN LOVÁSZ
NOÉMI
kolozsvári
művészpedagógus,
képzőművész



Új, KAMASZK elnevezésű diákszínjátszó kör működik Aradon

Kiszakadni a mindennapi közegből

Az Aradi Kamaraszínház és a szegedi MASZK Egyesület közös színjátszó kört indított februárban az aradi Csiky Gergely Főgimnázium középiskolásai számára. A KAMASZK-ba nemcsak azokat a diákokat várják, akik érdeklődnek a színművészet iránt, hanem azokat is, akiket érdekel a színház világa, hogy mi történik a kulisszák mögött, hogyan készülnek a díszletek, mi a világosító, az ügyelő vagy a sűgő dolga. Közben személyiségismeretet is tanulnak, szerepeket is próbálnak, ami várhatóan késő ősze érik előadásra. „Ha összeállíthatnánk egy színházi társulatot azokból a színészekből, akik az aradi Kölcsey-diákszínpad csapatából indultak el a pályán, Erdély egyik legerősebb társulata lenne olyan vezető színészekkel, mint Kézdi Imola vagy Éder Enikő” – állítja Tapasztó Ernő, az Aradi Kamaraszínház igazgatója. Ezzel hangsúlyozta azt, hogy milyen nagy hagyománya van a diákszínjátszásnak Aradon. Az 1989-es rendszerváltás után a néhai Pávai Gyula irodalomtanár vezetésével megalakult Tiniszínpad keretében, amely utóbb a Kölcsey Egyesület égisze alatt működött, kiváló műhelymunka folyt, megannyi tehetségnek jelentett ugródeszkát az amatőr társulat. „Innen indult Faragó Zénó, Szabó Ede, Kelemen Kinga és szegény Kovács Ági, aki fiatalon elhunyt. Sajnos sokan el is hagyták a pályát, mint például Marton Gyöngyi, Simon Mátyás vagy Posta Ervin, de elismert színészek voltak, csakhogy anyagi okok miatt kénytelenek voltak váltani” – sorolta a kamaraszínház alapító igazgatója, aki maga is egykori kölcseys. Az utóbbi két-három évben szakmai vezető híján a Kölcsey-diákszínpad szép lassan megszűnt létezni, ezt elismerte Jankó András, az egyesület elnöke is, hozzátéve azonban, hogy nemzetközi fesztiválmeghívást kaptak erre az évre is, és hogyha az új diákszínjátszó kör folytatná a Kölcsey-hagyományokat, támogatást, felszerelést, mindent megadnak szívesen. A KAMASZK tehát egyfajta űrt próbál betölteni, de hát „Aradon minden kezdeményezés hiánypótló” – fogalmazott Tapasztó Ernő. A kamaraszínház és a szegedi MASZK Egyesület elnöke, Balog József, a Thealter Nemzetközi Színházi Fesztivál igazgatója között jó a kapcsolat, az aradi színház rendszeres résztvevője a szegedi se-regszemlének, Balog József két ízben rendezett is Aradon. Innen jött az ötlet, hogy foglalkozzanak az utánpótlással. „Ha van egy színház, jó ha mellette létezik egy diákszínjátszó bázis, akiknek a tagjai értenek a színházhoz, előadást csinálnak, tehát olyan produkció jön létre, amelyben megtanulják, hogyan kell hangosítani egy előadást, hogyan kell a műszakkal kommunikálni, hogyan áll össze valami előadásra” – magyarázta Tapasztó. „Hasonlót csinálunk mi is Szegeden, még ha más eszközökkel is. Például középiskolákba viszünk amolyan beavató-színházi előadásokat, ami során nemcsak nézői, hanem elemzői is egy-egy darabnak. Ennek az a célja, hogy nyitottabbak legyenek a színházi művészet iránt” – mondta Balog József az egyik március eleji foglalkozáson a Csiky Gergely Főgimnázium dísztermében.

Az első szóra több mint harminc középiskolás jelentkezett, de rendszeresen valamivel több, mint húszan vesznek részt a foglalkozásokon, ami egyelőre ismerkedésből,



• Alkotómunkában vesznek részt aradi középiskolások

beszélgetésekből, szerepjátékokból áll. „Meglepett ez az érdeklődés, amit szeretnék fenntartani, mert nekem is nagy élmény olyan korosztállyal dolgozni, akikkel legutóbb fiatal-koromban, a nyolcvanas évek végén dolgoztam – mondta a szegedi vendég előadó. Gyakorlati és valódi színpadi munkában ölt majd formát, amit csinálunk, de nem azt jelenti, hogy előveszünk egy darabot, amiben húsz remek szerep van, és mindenki profin megformál egyet-egyét, hanem szeretném, ha ki-ki a képességeinek megfelelő hasznos munkát végezne. Lesz, aki színészként, lesz, aki jelmez- vagy díszletkészítőként járul majd hozzá, de a lényeg az, hogy részt vegyenek az alkotómunkában” – mondta Balog. Az eddigi foglalkozásoknak már megvan a hasznuk – legalábbis a részt vevő diákok szerint, akiknek a többsége amúgy hivatásszerűen nem foglalkozna a színjátszással. A tizenegyedik osztályos Rudolf Anna például azt mondta, hogy amióta a KAMASZK-ba jár, bátrabban mer megszólalni társaságban, nincs lámpaláza, ha felelnie kell az osztály többi tagja előtt. A végzős Kiss Patrik azt nevezte pozitívumnak, hogy megtanulta, milyen tulajdonságok alapján lehet megismerni és megítélni valakit. Balog József szerint október–novemberre készülnek el a diákok egy olyan produkcióval, ami színpadon is megállja a helyét. A jelentkezők viszonylag nagy számáról Tapasztó Ernő azt mondta, hogy szerinte nem a diákszínjátszás iránt van ekkora érdeklődés, hanem inkább az alternatív oktatás iránt. „Arra vágnak, hogy kiszakadjanak a mindennapi közegből. Ez egy konkrét, megfogható dolog, mégis más, mint az iskola, nem kényszer, nem unalmas, de róluk szól” – foglalta össze.

PATAKY LEHEL ZSOLT



Iskoláim

Olvasás a pad alatt

Másodikos lehettem, amikor különféle, gyermekeknek szóló könyveket kezdtünk bevinni otthonról az iskolába. A mi kezdeményezésünk volt? Feladatként kaptuk? Nem emlékszem. Én elkezdtem olvasni a padtársam otthonról hozott könyveit, aztán a másokét is, végül hetekig, talán hónapokig egyik órán sem figyeltem, olvastam a pad alatt egész délelőtt. Olvastam számtanórán, olvastam románórán, természetismeret-órán, nem figyeltem a tanítóra. Félttem közben, mert a tanító néni szigorú volt, és akkoriban, a hetvenes években, megengedett, sőt szülők által helyeselt volt egy-egy kisebb adag nyakleves, fülrángatás, hajcibálás, tenyeres. A tanító néni általában mindent hallott, látott, ami az osztályban történt (talán negyvenen is lehattunk a teremben, amikor születünk demográfiai robbanás volt), csodálkoztam, hogy én a második padban olvasok, ő meg nem veszi észre, ki is kacagtam szegényt magamban, lesajnáltam.

Eltelt húsz év. A *Családi Tükör* című havilap főszerkesztő-helyettese voltam átmenetileg, és egy nap valami olvasói ügyben betoppant a szerkesztőségbe a már rég nyugdíjas tanítóm, és beszélgetni kezdett az egyik szerkesztővel. Odamentem, hogy bemu-

„Kezdetben fantasztikus találmánynak tűnt az, hogy van egy alma és még egy alma: akkor összesen két alma van. Szerettem mindig az almát, és ezt így, alma nélkül is le lehetett írni (az almát közben megettem):
 $1 + 1 = 2$ ”

tatkozzam és üdvözljem, hátha emlékezni fog halványan rám, de ő mielőbb megszólaltam, mondta:

– Szervusz, Tivike, hát hogy vagy?
 És a többieknek mesélte azonnal:

– Másodikos volt. Vékony, szőke gyerek. A második padban ült. Akkoriban megengedtem nekik, hogy behozzák otthonról az kedvenc könyvüket. Tívi kiolvasta az összes könyvet, amit behoztak. Hónapokig olvasott a pad alatt, egész délelőtt, fel se nézett.

Csécsi Csécsi Éva járt itt közöttünk

Azt hiszem, hogy az összes tanulói éveim közül, beleértve az egyetemi tanulmányokat is, a legtöbbet az ötödik és nyolcadik osztály közötti időszaknak köszönhetem. Már akkor eldöntöttem, hogy tanár leszek, akkor vál-

a kolozsvári Györgyfalvi negyedben: ez volt a maga korában a híres „Méhes utcai iskola”. Homlokzatán Szervátiusz Jenő kisebb domborműve látható egy hetvenes éves diófa mögött. Ma már nincs ott iskola gyermekhiány miatt, mindössze egy óvoda és egy bölcsőde működik benne. Édesanyám is oda járt, akkor ez a város szélének számított, de már az én időmben innen kezdődött a tömbházas városrész. A tanárok egy része anyámat is tanította volt. A negyvenes években épült iskola egy öregező, nyugdíjhoz közeledő, tapasztalt, kifinomult módszerű, mindenféle kurzusokat és reformot túlélő tanári karral



tak kedvenc tantárgyaimmá a magyar nyelv és irodalom, illetve a történelem (ma társadalomtudomány szakos tanár vagyok). Igaz, akkor szakítottam fájdalmasan a matematikával. Kezdetben fantasztikus találmánynak tűnt az, hogy van egy alma és még egy alma: akkor összesen két alma van. Szerettem mindig az almát, és ezt így, alma nélkül is le lehetett írni (az almát közben megettem):

$$1 + 1 = 2$$

Aztán bejött az algebratanár, amúgy kiváló pedagógus, és felírta – mai napig nem értem, hogy miért tette ezt velem – hogy:

$$a + b = c$$

A kolozsvári 22-es általános iskolába jártam (korábban a 16-os líceum volt)

várt bennünket, és az öt-nyolcas kategóriában elit sulinak számított. Ide is szívesen elhozták az egyetemről, és nemcsak a belvárosi elit magyar iskolákba, a tanárjelölt diákokat szakmai („pedagógiai”) gyakorlatra.

Egész évben jöttek az egyetemisták, hol egyik, hol másik tantárgyból, kísérték őket az egyetemi oktatóik. Mi nagyon szerettük a gyakorló egyetemistákat, mert ők arra az egy-két órára, amit vizsgaként megtartottak nekünk, alaposan, lelkesen felkészültek: különféle csoportjátékokat találtak ki, szemléltetőanyagokat készítettek, és persze ők nem feleltettek, ha igen, csak a kérdéseket tették fel, hogy a kikérdezést gyakorolják, de nem osztályoztak. (Én már akkor tanár akartam lenni, és azt hittem, hogy ezek a diákok az egyetemen mindenféle titkos módszert tanulnak, amit nekünk, gyermekeknek nem szabad tudnunk,

arról, hogyan kell tanítani, magyarázni, feleltetni, mérni a tudást, jegyeket adni, leleplezni a puskázókat és azokat, akik órán titkokban esznek. Tíz év múlva az egyetemen voltam, s láttam: e téren semmit – jobb esetben: majd-



• 1977

nem semmit nem tanítanak ezekről.)

Egyszer egy csapat magyar nyelv és irodalom szakos egyetemista lány jött,

„Gabriel García Márquez azért kapta meg a Nobel-díjat 1982-ben, mert tizennégy évesen én imádkoztam ezért a Pata utcai református istenhez. Iskola után ebédőtől estig olvastam, utána elmentem tekeregni a Hóstátba vagy focizni.”

egyikük kiállt bennünket szeretni és tanítani, a többiek és a kísérő tanáraik beültek az utolsó padokba. Az oktatók szigorú arccal jegyzeteltek. Néha lopva hátrapillantottunk, hogy leolvassuk az arcukról: jól tanít-e a diáklány. De nem lehetett azokon az arcokon eligazodni. Ez is része lehetett a titokzatos pedagógiai tudásnak. A mi saját magyartanárunk is hátul ült, ezzel fent is tartotta az egyetemista tekintélyét. Ha túl sokszor pillantottunk hátra, a mi tanárunk nézegetni kezdte a mutatópálcáját, ami mogoróvesszőből

készült, és ő az óráin hol mutatópálcának használta, hol mogoróvesszőnek.

Amikor mentek el, szünet volt, már mindenki pakolt, az egyik diáklány közénk sietett, és izgatottan súgta nekünk:

- Adjátok tovább a nagy hírt gyorsan: Cs. Gyimesi Éva járt itt közöttetek!
- Miiiii?
- Adjátok tovább: Cs. Gyimesi Éva járt itt. Ő az, aki most megy ki az ajtón!
- Miiiii?
- Cs. Gyimesi Éva, te! Add tovább!
- Jó. Add tovább: Csécsi Csecsi Éva néni járt itt.
- Bunkók vagytok.

Tantervben: Rákóczi, Bem apó, Kossuth Lajos

Mostanában az egyik szórványmegyéjt járva egy gyermek szülője arra panaszkodott, hogy abban az iskolában, ahova az övé jár, a magyar tagozatra, nem sok olyan rendezvényt szerveznek, ami a gyermekeknek a magyarság történelmét mutatja meg akár játékos formában – az erre kitalált tantárgy a fia szerint „uncsi”, a szülő szerint „szar”. De a tanárok „félnek magyarkodni”.

Az én időmben gondolni sem lett volna szabad ilyesmire. De a Méhes utcai iskolában gondoltak: énekórán a tananyagon kívül az összes ismert és nem ismert magyar népdalt megtanultuk két román hazafias nóta között. Amikor a magyarirodalom-órán elérkeztünk Mikes Kelemenhez, megállt az idő: hetekig ott voltunk, mert a tanárnak el kellett magyaráznia, hogy mi történt Rákóczi idején, mi is volt az a szabadságharc, az első istenes pofontól a szatmári békéig. Amikor elérkeztünk Petőfihez, hetekig nem mentünk tovább, el kellett nekünk mesélni, hogy akkor viszont ki volt Bem apó, de akkor már el kellett mondani, hogy mit csinált Kossuth Lajos. Gárdonyi Géza kapcsán jónak látták visszamenni a történet előzményeivel Szent Istvánig...

Hogy kapott García Márquez Nobel-díjat?

Humán szakos középiskolába jártam 1982 és 1986 között. Soha egyetlen házi feladatot nem oldottam meg, igaz nem is kaptunk sokat. Soha nem tanultam délután otthon, helyette estig olvastam, Gilgamestől James Joyce-ig. Gabriel García Márquez azért kapta meg a Nobel-díjat 1982-ben, mert tizennégy

évesen én imádkoztam ezért a Pata utcai református istenhez. Iskola után ebédőtől estig olvastam, utána elmentem tekeregni a Hóstátba vagy focizni. A várható „feleltetésre” az órát megelőző szünetben készültem fel. Így tanultam meg



• 1986

egyszer tíz perc alatt Arany János *Ágnes asszonyát*. Amikor felmondtam, kihagytam, mert nevetségesnek tartottam, minden szakasz végén azt, hogy „Ó, irgalom atyja, ne hagyj el”. A tanárnő úgysem veszi észre, lám.

A tanárnő meg is várta a végét, és akkor odatett, hogy pótoljam be, és mondjam el ezerszer egymás után – mert pontosan ezer versszakból áll Arany Jánosnak ez a balladája: „Ó, irgalom atyja, ne hagyj el”.

Egyetlen testnevelésórán vettem részt a négy év alatt, ahol meghallottam, hogy havonta egyszer felmenthetjük magunkat a „tornaóra” alól. Ezt mondta a tornatanárnő. A humán szakos középiskola kilencven százaléka lányokból állt, a tanárnő a gyéren megjelenő fiúkat észre sem vette, s a havi egy alkalmat a lányokra értette. Amikor először bejelentettem, hogy élnék a havi lehetőséggel, s otthon különben is folyton focizok, biciklizek, télen korcsolyázok, megengedte, hogy annyiszor menstruáljak, ahányszor akarok.

Egyetem

Az egyetemen szintizes tanuló voltam, stréber. Ma sem értem, hogy sikerült. Azelőtt az iskolákban 8 és 8,50 között volt az évi átlagom. Az egyetem más volt: *köröttem már az Élet csörtetett.*

MAGYARI TIVADAR



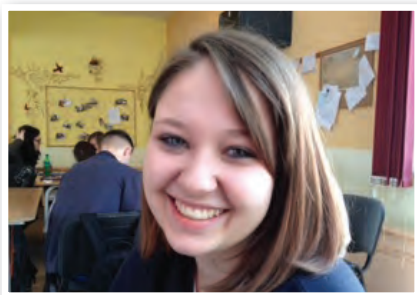
„Határozottan jól fogott a próbaérettségi”

A sepsiszentgyörgyi Mikes Kelemen Elméleti Líceum végzős diákjai osztották meg velünk a próbaérettséggel kapcsolatos tapasztalataikat.



Úgy érzem, a próbaérettségi kapaszkodót nyújtott ahhoz, hogy lássuk, milyen nehézségekbe ütközhetünk az életünk során az éles vizsgákon. Itt nemcsak az érettségire gondolok, hanem általában a későbbi megmérettetésekre. Be kell vallanom, hogy nem fordítottam olyan sok időt a felkészülésre, mint amennyit kellett volna, és amennyit terveztem. Én nem járok magánórákra, igyekeztem mindig az iskolai keretbe beleilleszteni a felkészülést. Folyamatosan ismétléssel próbálom az eddig megszerzett tudást elmélyíteni vagy éppen fenntartani. Közhelynek hangzik, de soha nem elég a tanulás, az ismétlés, mindig van még amit finomítani, csiszolni. A próbaérettségin elért eredményeim megfelelőek voltak.

Bod Réka



Nem árt, hogy közben tartanak próbákat, így fel tudjuk mérni, mennyire vagyunk felkészültek, hol tartunk a tanulással. Másrészt az is igaz, hogy eltöltöttünk a szimulálással sok időt, amíg megírtuk, amíg készültünk, aggódtunk, hogy milyen lesz. Addig is lehetett volna haladni a tananyaggal, ismételni vagy éppen készülni az érettségire. Úgy

érezem, hogy nálunk az osztályban, de az egész évfolyamon mindenki komolyan veszi az érettségit, a felkészülést. Azért mégis elég nagy rajtunk a nyomás. Én a választott tantárgy miatt aggodom, mert mostanáig abból tudtam a legkevesebbet készülni. Nem elég a napi rutintanulás, járok pluszórákra is románból és matekból, és a hétvégeken még rászánok néhány órát az ismétlésre, a felkészülésre.

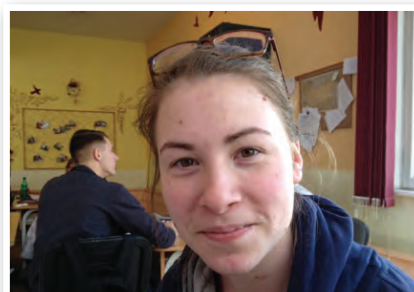
Vas Tamara Orsolya



Mindenképpen hasznos volt a próbaérettségi, mert láttunk egy egész tesztet, korábban nem minden tanár mutatta meg, miként néz ki egy teljes télet. Megtapasztaltuk, miként zajlik a vizsga, hogy kell kitölteni a papírt, ezek az apróságok is mind fontosak lesznek, amikor élesben vizsgázunk. Másrészt arra is fény derült, hogy mennyire vagyunk felkészültek. Az, hogy a vizsga vagy éppen a próbaérettségi nehéz vagy könnyű, elsősorban azon múlik, hogy mennyire vagyunk felkészültek, mennyit tanulunk. Én külön készültem a szimulálásra, már két héttel korábban erre külön tanultam, viszont vannak olyan helyzetek, amelyekre nem lehet eléggé felkészülni. Számomra a románvizsga második tétele volt a legnehezebb, az érvelő szöveg megírása, azt hiszem a témák, amiket adnak, még egy román anyanyelvű diákot is próbára tesznek, mi, magyarok pedig erre nem tudunk felkészülni. Hiába írunk előtte rengeteg esszét, fogalmazást, nem tudhatjuk, hogy milyen témát kapunk, és arra lesz-e megfelelő szókincsünk. Nem járok magánórákra,

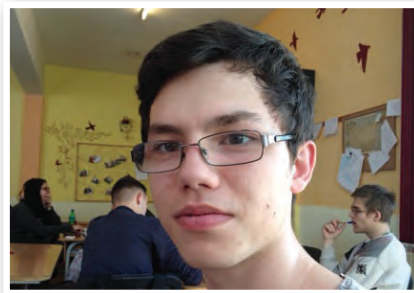
egyedül tanulok mindent, ez egyéni döntés, attól függ, ki hogy érzi, van, akinek szüksége van segísége, van, aki egyedül megoldja.

Kovács Tímea



Folyamatosan készülök az érettségire, a szimulálásra még jobban odafigyeltem, többet ismételtam. Próbáltam mindent átolvasni, legalább egyszer átvettem a tananyagot. Azért nem tudtam akkora hangsúlyt fektetni a felkészülésre, mint szerettem volna, mert angol nyelvvizsgám is volt éppen azon a héten, és az fontosabb volt számomra, hogy mindenképpen sikerüljön. Azért nagy erőfeszítéssel, minden fronton zajlik a készülés, a tanulás, magánórákra is járok, itt az iskolában is tartanak felkészítőket, ezekre ajánlott elmenni, mert sok pluszinformációt lehet összeszedni. De azért a siker csak rajtunk múlik, tehát otthon neki kell állni és részletesen átvenni az egész anyagot, másként nem működik. Ez a legnehezebb része, a többi csak kapaszkodó.

Jánosi Eszter



Szerintem túl korai időpontra rögzítették a próbaérettségit, sokkal jobb lett

volna, ha az elsőt két hónappal, a másodikat pedig egy hónappal az érettségi előtt szervezik. Mivel túl korán van, a diákok többsége nem is veszi komolyan. A decemberi szimulálás eredményei egyáltalán nem relevánsak, nem tükrözik a diákok valós tudását, vagy azt, hogy mennyire tudnak felkészülni a rendes vizsgára. Másrészt hasznosnak tartom a próbákat, mert hozzá lehet szokni a vizsgakörülményekhez, megtapasztaltuk, hogy tudástól függetlenül el lehet rontani, de jól is lehet teljesíteni. Azt érzem, hogy túlstresszelnek bennünket az érettségi-re való felkészüléssel, még mindig van három hónap a vizsgáig, így még senki nem kezdett el komolyan készülni, a tanárok pedig már ezt várják el tőlünk. Az iskolában nem is csinálunk már semmit, csak készülünk az érettségre, emiatt unalmasabb és nehezebb iskolába járni. Én ennek nem látom nagy értelmét. Én az Amőbához járok csoportos, ingyenes felkészítőre, ezt jobban szeretem, mintha egyedül járnék magánórára, mert jobb a hangulat, és sokat segítenek a felkészülésben.

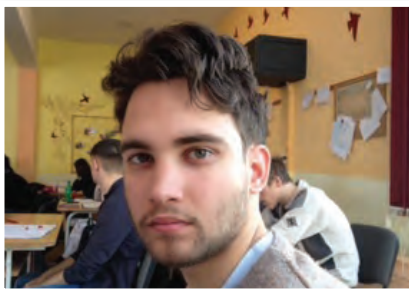
Imre- Muntean Bendegúz Soma



Jó ötletnek tartom a próbaérettségit, így fel tudjuk mérni, hogy három órába miként férünk bele a vizsgán. Számomra az is fontos volt, hogy tudjam beosztani majd az időmet, hiszen a tételeket három részre osztják, és jó tudni, hogy melyik kidolgozására mennyi időt lehet szánni. A vizsga folyamatát jól lehetett tesztelni, ám azt hiszem, a tudást nem tükrözi teljes mértékben, hiszen nem is vettük fel addig a teljes kért tananyagot. Arra viszont jó volt, hogy megmutassa, mire kell inkább összpontosítanom, melyik tantárgyból, és azon belül is melyek a hiányosságaim. Például román irodalomból az esszéírásnál, vagyis a harmadik pontnál azt tanácsolták a tanáraink, hogy magyar diákként jobban járunk, ha megtanuljuk

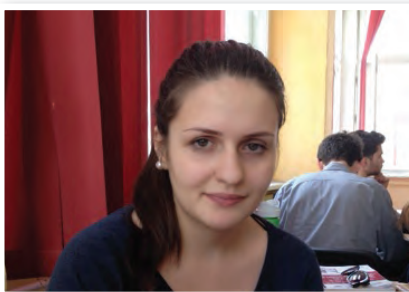
a kétoldalas standard szöveget, mert nagyobb pontszámot kapunk, mint ha mi fogalmazzuk meg. Matematikából pedig úgy érzem, sok múlik a szerencsén, a választott tantárgy a biológia, azt könnyűnek találom.

Wenzl-Sándor Walter



Jó volt a próbaérettségi beütemezése, hogy volt egy az év elején, majd egy másik kicsivel később, hiszen ha az első nagyon rosszul sikerült, még mindig jutott idő korrigálni. Ugyanakkor arra is jó volt, hogy megtapasztaljuk, mennyit lehet ismételni, behozni néhány hónap alatt, tehát a két próbavizsga közötti időszakban mennyit tudunk fejlődni. Az utolsó szimulálás és az érettségi között éppen annyi időszak van, mint a két próba között, tehát ha azt láttuk, hogy a két vizsga között képesek voltunk javítani egy-két jegyet, akkor meg lehet becsülni, hogy hova tudunk eljutni ideális esetben. Ez így jól van kitalálva. Hiányoltam, hogy az első próbán nem volt a választott tantárgy, ez így értelmetlen. Éppen ennél fordul elő, hogy gyakran változtatják a diákok az opciót, tehát ha az első szimulálás során kiderülne, hogy mégsem teljesít valaki olyan jól, még mindig lenne ideje mást választani és abból is felkészülni, mint így a hátramaradt néhány hónap alatt.

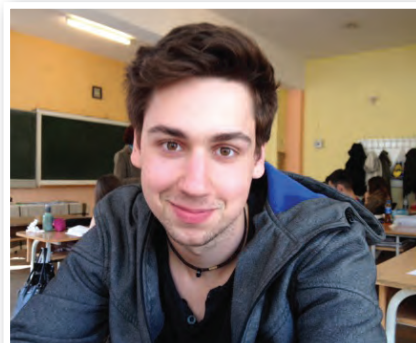
Komán Attila



Az első próbaérettségre komolyan készültem, a másodikra már nem volt

annyi időm. Orvosira szeretnék felvételezni, és éppen Marosvásárhelyen voltam az egyetem által szervezett felkészítőn. Ennek ellenére jól sikerültek ezek a megmérettetések, megírtam a nyolc feletti átlagot. Nekem matematikából vannak hiányosságaim, abból sokat ismételtem, gyakorolok. A többi tantárgyból mind kilences felett teljesítettem, úgy érzem, amiatt is, mert év közben folyamatosan tanultam. Ez az én módszerem, nem szeretem utolsó percre halasztani a felkészülést, így csak rá kellett erősítenem a vizsga előtt. A szimulálás azért volt jó, mert nekem például matekból kellett felmérjem, hol állok. Az is nagy segítség volt, hogy láthattam, december óta mennyit fejlődtem. Akkor például nem volt meg az átmenőm, de másodszori nekifutásra már igen. Ez is motivál, hogy az érettségiig még tudok javítani.

Alexandru Andrea



Határozottan jól fogott a próbaérettségi. Segített abban, hogy tiszta képet lássak, felmérjem, hol tartok a felkészülésben, és hogyan osszam be az időmet az érettségiig. Én még azt sem tartanám rossz ötletnek, ha ennél a kettőnél több szimulálást szerveznének, mert akkor folyamatosan tudnánk tesztelni magunkat, állandó lenne a visszajelzés a tudásunkról. A tizenegyedikes felmérőnek is volt szerepe, de azért a tizenkettedik osztályban tartott sokkal fontosabb. Véleményem szerint a diákok túlnyomó része a az utolsó évben, és akkor is elsősorban az utolsó négy hónapban kezd tanulni az érettségre. Akkor van igazán értelme felmérni a tudásunkat, ezért gondolom úgy, hogy az utolsó időszakban lehetne akár havonta lebonyolítani egy próbavizsgát.

Szabó Kolos

SZÖVEG ÉS FOTÓK: BÍRÓ BLANKA

Az oktatási minisztérium a felkészítők finanszírozásával javítana az átmenési arányon

Ismét gyenge próbaérettségi eredmények

Idén is alacsonyok voltak a próbaérettségi eredményei, melyek csak pár tized százalékkal maradnak el a tavalyi átlagtól: ebben az évben a tizenkettedikesek 38,39, míg a tizenegyedikesek 25,76 százaléka szerzett átmenőt. Az oktatási minisztérium az érettségi felkészítők finanszírozásával javítana a helyzeten.

A *Mediafax* hírügynökség a minisztériumi adatok ismertetésekor arra is rámutatott, hogy idén csupán a diákok kevesebb mint fele, 110 423 végzősből 42 386 jelent meg az érettségire való felkészülést elősegítő vizsgán. Eredményeik kicsivel alulmaradtak a tavalyi átlagnál, akkor a végzősök 38,77 százaléka szerzett átmenőt. Ennek ellenére tantárgyanként jobb eredményeket értek el, román nyelv és irodalomból a megmérettetésen résztvevők 64,6 százaléka kapott 5-ösnél nagyobb jegyet, tavaly 61,36 százalékos volt ez az arány. Anyanyelvből ennél is érezhetőbb a javulás, a diákok 80,8 százaléka teljesített 5-ösön felül (tavaly 75,49 százaléka), de többen kaptak átmenőt a kötelező szaktantárgyból is, 53,2 százalék a 2015-ös 52,49 százalékhöz képest. Emellett a választott szaktantárgyból elért eredmények is jobbak, 60,8 százalék kapott átmenőt, míg tavaly csupán 60,3 százalék. Azonban mivel a sikeres vizsgához el kellett érni a 6-os átlagot, az idei vizsga végleges eredménye mégis kicsivel alacsonyabb a tavalyinál.

Minimális befektetésre lett volna szükség

A tizenegyedikesek végzős társaikat is alulmúlták, esetükben az átmenési arány 25,76 százalékos volt, pár tized százalékkal alacsonyabb a 2015-ös 28,51 százalékos eredményénél: a vizsgán részt vevő 121 535 tizenegyedikes diákból csupán 31 313-nak sikerült megszereznie az átmenéshez szükséges hatos átlagot. A végzősöknél a legjobb, 45 százalékos átmenési arány fölötti eredmények Kolozs, Fehér, Galac és Iași megyében születtek, a

legalacsonyabbak Giurgiu (24,7%) és Ilfov (18,4%) megyében láttak napvilágot. A próbaérettségi eredményeit egyébként csak a diákok írásbeli kérésére vezetik be a naplóba, azonban osztályfőnöki órán, szülőértekezleten és tantestületi gyűlésen is kielemezik a végzősök teljesítményének javítása érdekében. Barabási Szidónia Judit román tanár, a szovátai Domokos Kázmér Iskolaszövetület pedagógusa a román vizsgát értékelve elmondta, ez közepes nehézségű volt, románul kevésbé tudó,

„Egyébként az évek óta egyre romló érettségi eredmények javítása érdekében számos iskolában érettségi felkészítőket is szerveznek, az oktatási minisztérium pedig 200 millió eurós kölcsönt vett fel a Világbanktól azért, hogy ezek támogatásával ösztönözze az átmenést.”

magyar anyanyelvű diák is meg tudta oldani. A pedagógus szerint minimális befektetésre lett volna szükség ahhoz, hogy a diákok 5-ösnél jobb eredményt érjenek el. A Maros megyei üdülővadász tanintézetében a végzősök több mint felének sikerült átmenőjegyet szerezni. A pedagógus ugyanakkor emlékeztetett, hogy a térségben szegényes a diákok romántudása, hiszen ehhez már az alapok hiányoznak. Úgy vélte, ezért többek között a bürokratikus román oktatási rendszer is okolható, mely nem a gyerekekre fókuszál. Ugyanakkor elismerte, hogy a diákok sem készülnek eléggé a megmérettetésre, ezzel is magyarázható, hogy a térségben

kevés a továbbtanuló, a fiatalok zöme ugyanis a külföldi munkavállalási lehetőséget részesíti előnyben.

Javítanak a sikeresen érettségizők arányát

Egyébként az évek óta egyre romló érettségi eredmények javítása érdekében számos iskolában érettségi felkészítőket is szerveznek, az oktatási minisztérium pedig 200 millió eurós kölcsönt vett fel a Világbanktól azért, hogy ezek támogatásával ösztönözze az átmenést. A projekt révén országszerte több mint ezer állami iskola, a hazai középiskolák mintegy 80 százaléka részesül támogatásban. Ezek átlagosan 100 ezer eurót hívhatnak le, de egyetemek is pályázhatnak, ismertetve a programot a sajtóval Kiss Imre Kovászna megyei főtanfelügyelő. Rámutatott, ennek keretében a középiskolák végzős diákjai és az egyetemek elsőéves hallgatói számára biztosítanak felkészítőket, tanácsadást, hogy sikeresen érettségizzanak, illetve az első egyetemi év elvégzése után ne adják fel a továbbtanulást. A minisztérium adatai szerint Romániában a tizenkét osztályt végzett diákok fele nem folytatja a tanulmányait, az egyetem első évében pedig évente húsz-ezer hallgató mond le a továbbtanulás lehetőségéről, magyarázta Kiss Imre. Mint mondta, a projekt egyik célkitűzése, hogy a hét év alatt 10 százalékkal javuljon a sikeresen érettségizők aránya, és mintegy felére, vagyis 3,5 százalékra csökkenjen az iskolaelhagyás. Bár a módszertan még nem készült el, októberben az első 300 iskolával már aláírják a finanszírozási szerződést. A pénzből az iskolák felkészítőket szervezhetnek, a pluszórákat tartó oktatókat fizethetik, de tanulmányi kirándulásokat, versenyeket is rendezhetnek, és kisebb beruházásokat eszközölhetnek. A támogatásra jelenleg csak azok a középiskolák pályázhatnak, ahol a sikeresen érettségizők aránya nem haladta meg a 90 százalékot.

P. M.

Dolgozzon az a gyerek!

Szülői értekezletet*, tanár-szülő megbeszélést tartottak Cilike iskolájában. Cilike anyukája rendszeresen jár ezekre az eseményekre annak ellenére, hogy amióta kislányát sokféle tanár tanítja, sírógörcsrel küszködve távozik a neves intézményből minden alkalommal. Nem, Cilike anyukája nem idegbeteg. Csak – elég naiv módon – elképzelései vannak gyereke taníttatásával kapcsolatban, amelyek ugye a mai világban, csak bajt hoznak az ember fejére.

Az egyik ilyen elvetemült gondolat, amelyben Cilike mamája hisz, hogy az iskola a gyerek életében nagyon fontos hely, amit azért találtak ki, hogy a gyereket segítse a fejlődésben. Egész pontosan: szakértők foglalkoznak vele a tudományok különböző területeiről, és segítenek neki felfogni a körülötte levő világot. Továbbá szocializálódik a gyerek, megtanul beilleszkedni, barátokat találni, kapcsolatot alakítani a felnőttekkel, satöbbi. Most képzeljük el, milyen érzés részt venni ezeken a találkozókon, amikor röpké két-három óra alatt szépen felépített elképzeléseiről sorban kiderül, hogy teljes képtelenségek.

Az első baljós jel egy mérges tanárnő személyében érkezik, aki karikás szemű, elgyötört. Hát bajok bizony vannak – mondja –, a gyerekek le vannak maradva az előirányzott tananyaggal, így hiába hosszabbította meg a minisztérium a tanévet június végéig, nem fognak a végére érni. Ő maga részéről mindent megtesz, de a gyerekek nem dolgoznak eleget. Hogy fáradtak? Alkalmazkodni kell. A stresszhez hozzá kell szokni, az élet nem könnyű! Na úgy, hogy ha kedves apuka, anyuka jól akar, üljön le délutánként a gyerekekkel, és vegyék át még egyszer az írásban nem jelölt részleges hasonulást, mert fontos, benne van a tantervben.

A következő egy kedves tanár úr bátorítón néz farkasszemet a szülőkkel, akik az előbbi produkció hatásától igrkeznek szabadulni. Ügyes, okos gyerekek vannak ebben az osztályban, mondja a számtantanár. De látszik, hogy keveset gyakorolnak órán kívül,



• „Ez nem elég, ez az alap. Hanem a norma, azt bizony teljesíteni kell.”

pedig ő mondta a gyerekeknek, hogy matematikával nem elég egy órát foglalkozni otthon, ha az ember igazán el akarja mélyíteni az anyagot, mert ugye az iskolában erre nem igazán jut idő...

Cilike mamája eközben gondosan jegyzetel és diszkrétan szírog, bármennyire igyekszik a diplomácia életre kelt szoborra lenni, érzi, hogy most már muszáj megkérdeznie valakitől, mióta lettek egész normás munkahelyek az iskolák nemcsak tanárok, de az itt tanuló gyerekek számára is.

De nincs idő kérdezni, mert a kompetenciaalapú tantárgyak oktatói következnek együtt, egymást erősítve. A kedves szülők megtudják tőlük, hogy a zene, a torna, illetve a rajz ugyanolyan fontos tantárgy, mint bármelyik másik, és mélységesen sértő, hogy egyesek ezt másképp gondolják. Tessék tudomásul venni, hogy senkinek sem jár azért tízes, mert rendszeren jár órára, van felszerelése, és „igyekszik megfelelni az elvárásoknak”. Ez nem elég, ez az alap. Hanem a norma, azt bizony teljesíteni kell. Igenis, egy 12 éves gyereknek meg kell ugrani helyből a két és fél métert. Hogyhogy ki találta ezt ki? Ez az előírás, ne tessék akadékoskodni. És ugyanez érvényes zeneileg és rajzilag is. Ha nem megy elsőre, gyakorolni kell. Ahogy más tantárgyból tanulunk otthon, a mi óráinkra is készülni kell – mondják szinte kórusban.

Végül az osztályfőnök lép a most már csak bután maguk elé néző anyukák és apukák elé. Biztatón mondja, nem kell elkeseredni, hiszen okos, ügyes gyerekek ezek. Csak el vannak lustulva egy kicsit. Rá kell venni őket, dolgozzanak rendszeren, és akkor semmi baj nem lesz...

Cilike mamája maga sem tudja, hogyan ér haza ilyenkor. Zaklatott gondolatait a naplójával osztja meg. Ezt írja: „kedves naplóm, be kell vallanom, teljesen össze vagyok zavarodva. Ma olyan tanárokkal találkoztam, akik felfogása a gyerekekről és a nevelésükről szöges ellentétben áll azzal, amit én jónak gondolok. Nagyon rossz volt látni, hogy van olyan tanár, aki szerint a gyerekeknek „dolgoznia” kell, meg kell felelnie az elvárásoknak, és ki kell „érdemelnie” a felnőttek elismerését. A kedvesség, a szeretet, a támogatás nem jár alaphoz mindenkinek. Csak azoknak, akik „jó”, akik „ügyesek”, és akik nem okoznak fennakadást a rendszerben. Cilikét holnap reggel is iskolába kell küldenem, de már most ott a gombóc a torkomban! Furcsa, hogy a többi szülő a gyűlésen semmit nem mondott, kérdezett, pedig én láttam, hogy nekik is fáj... Vajon az én fejemben van a hiba?”

* A cikkben leírt szülői értekezlet fikció, számos hazai iskolából származó történet inspirálta.

ALBERT ANTAL ORSOLYA





• Az egykori Magyar Nemzeti Színházat fogadta örökbe a Református Kollégium csapata



• A kincses város vasútállomásának múltját és jövőjét idézték meg hangulatos előadásukkal az Onisifor Ghibu-iskola magyar tagozatos diákjai



• Az egykor botrányosan modern Uránia-palota fénykora és a korabeli mozizás elevenedett meg a Brassai Sámuel Elméleti Líceum diákjainak előadásában

Műemlékvédő diákok, öröksé

Némafilm, az idő

Az Örökségünk őrei – Fogadj örökbe egy műemléket! az RMDSZ programja keretében diákcsoportok ősszel kiválasztanak egy műemlék épületet, és fél éven keresztül azon dolgoznak, hogy azt minél szélesebb körben megismertessék – ez visszakövethető a Facebook-oldalaikon. A féléves kampányt megyei, helyi döntők követik, nincs országos megmérettetés, és sok a nyereség, főleg táborok. Kolozsvár az idén először kapcsolódott be a programba, és márciusban a jók közül a legjobbak a magyar opera színpadán előadásban is bemutatták az általuk örökbe-fogadott műemléket.

A legalternatívabb bemutatót kétségtelenül az Apáczai-liceum tartotta. Rúzs Magdi óta még mindig hatásos, ha így hozzák elének az egyszerű alázatot, mint tették most a rövid fehér ruhás-inges apáczaisok: mezítlábasan a Farkas utcai templom „előtt”. Szinte nulla költségvetésből, egymásra helyezték, itt-ott festett kartondobozokból építették fel a templomot. Négy gitárral énekeltek duettet figyelemreméltó hanggal. A bemutató utáni kvízversenyen az apáczaisok lettek a legjobbak, ilyeneket tudtak Kolozsvárról, hogy mi az ájváj, hol van a Hóhérok hídja, mi a lábasház babonája, ki volt Biasini, stb. Facebookjukra megsütötték Bornemissza Anna almás pitétjét, és filmben beszélnek a diákok a templomról.

A báthorysok a Kozmutza Flóra-iskolából hallássérült diáktársaikat is elhívták, akik fekete pólóban, fehér kesztyűs kézzel jeleltek az előadás alatt. Embernagyságú Farkas utcai templomot hoztak, egyik társuk élőben zongorázott a templomról költött himnuszukhoz. A templom megrajzolt-elmesélt történetét láthatjuk a *Draw my church* videóban, androidos alkalmazást is készítettek.

A Református Kollégium csapata az egykor magyar Nemzeti Színház pompás lépcsőin *Rómeó és Júlia*-paródiát (volt ám benne Petőfi és Arany János is) és Hamletet adott elő. Egész sor hazai és külföldi tévében és rádióban beszéltek a Nemzeti Színházról, Szabadkától Debrecenig és Kiskunhalastól Dévágig vitték hírét, még hollandoknak is meséltek. Humoros bemutatójukkal belakták a nézőteret, egyszeribe „mindenféle jöttment népek” közé csöppentünk, akik leplezetlen őszinteséggel kiabálták be csípős kritikáikat az „elfuserált vasrudaknak” és „rossz

Fotók • KISS GÁBOR

günk kolozsvári őrei

útazás vonata

fuszulykakarónak” titulált színésznőknek, jelenetük csattanója: „A színház az mindenkié!”

Talán a leghatékonyabb médiakampányt a János Zsigmond Unitárius Kollégium folytatta. Nyolcórányi filmanyagból 20 perces dokumentumfilm készült. „Save Hotel New York” matricájukat hordozzák autók New Yorktól Kináig, Afrikától Norvégiáig, de még indiai riksák is. Villámcsődületükben élő zenés *New York, New York*-ra az egyetemi könyvesbolt előtt kurtizánok legyeskedtek, miközben a pincérek egy kellemetlen vendéget alsógyatyaiban kidobtak a New York Szállóból, utána a nadrágját, cipőjét, bőrröndjét... Ugyanezt a hangulatot hozták az opera színpadán is. Zongorán a *Szép város Kolozsvár*, zöld pad, hangulatos utcalámpa, jelmezek, csak úgy röpködtek az elmés poénok. Végzetes párbaj, a kontrasztoktól csak még hatásosabb deportálásjelenet, aranykorszakos pionírinduló. Elvitték a földiját, a brüsszeli utazást.

A Brassai csapata számtalan érdekes adatot bányászott elő az egykor botrányosan modern Uránia-palotáról és a kolozsvári mozizásról az erkölcsstelen szobroktól a kalapos moziközönségig. A palota tulajdonképpen a bevásárlóközpontok ősenek tekinthető, hiszen bútörízlet, cukrászda, húscsarnok stb. is volt benne, az emeleten luxuslakások, a város egyik első liftje a lépcsőházzal együtt ma is páratlan látnivaló. Némafilmjükről senki se mondaná meg, hogy nem száz évvel ezelőtt forgatták.

Az Onisifor Ghibu-iskola magyar tagozatos diákjainak csoportja alighanem szoros versenyben lett második. Vetítettek és táncoltak a kolozsvári vasútállomáson, színes kiadványt állítottak össze róla, és a vonatkozás illemtanát is megosztották velünk a Facebookon. Pap Beáta 700 fagyispálcikából megépítette az állomás pontos mását, ezt láthattuk a színpadon is. 1970-ben vagyunk, négyfős diákcsoport véletlenül az idővonatra ül, és éppen kétszáz évet utaznak a múltba, amikor az első gőzös indult Kolozsvárról Nagyváradra, majd 1902-be, az állomásépület avatóünnepségére. Csattanó párbeszédek, poénok, egy kis zónapörkölt a vasúti restiben, majd vissza a jelenbe-jövőbe. Összel pedig újabb rajt.

KEREKES EDIT



• Jelelőkórus: a báthorysok elhívták hallássérült diáktársaikat a Kozmutza Flóra-iskolából



• Az Apáczai Csere János Eméleti Líceum csapata dobozokból építette fel a patinás Farkas utcai templom mását, és felelevenítette az épület történetét



• Nemcsak a huszadik század elejét, de a kommunizmus évtizedeit is megidézték a János Zsigmond Unitárius Kollégium diákjai, akik a New York Szállót fogadták örökre

A fiatal tehetségek felkarolását ösztönzi Hegedüs Csilla, az RMDSZ kulturális ügyvezető alelnöke

Nem engedik el a kis virtuózok kezét

A tehetséges fiatalok támogatásának fontosságára hívta fel a figyelmet Hegedüs Csilla, az RMDSZ kultúráért felelős ügyvezető alelnöke április elején annak apropóján, hogy a tavaly felkarolt virtuózok a hónap folyamán a komolyzenei tehetségkutató budapesti válogatóján folytatják a megmérettetést. „Az RMDSZ sokarcú, a mindennapokban is társa a magyar közösségnek. Szövetségünk közösségünk biztonságát teremti meg, miközben kiemelt feladatának tekinti kultúránk ápolását, hagyományaink átörökítését, az érték- és tehetséggondozást. Megmaradásunkért arról győzi meg a magyar szülőket, hogy magyar iskolába írássák gyermekeiket. Azt is tudjuk, a tehetséges fiataloknak minden támogatást meg kell adni: útjukat egyengetni kell, kezüket sosem szabad elengedni, hiszen törekvéseink alapja a közös gondolkodás és munkavégzés” – nyomatékosította a politikus.

A 2015-ös székelyföldi előválogatóra jelentkezők közül harmincan jutottak tovább a magyarországi Virtuózok komolyzenei tehetségkutató válogatójára, a fiatalok utazási költségét az RMDSZ állja. „A kis virtuózok kezét ezentúl sem engedjük el, sőt, arra bátorítjuk közösségünket, kövessék figyelemmel az MTVA által sugárzott élő műsorokat, hiszen nagyon fontos, hogy együtt drukkoljunk erdélyi, székelyföldi kedvenceinknek” – hangsúlyozta Hegedüs Csilla. Emlékeztetett, hogy a tavalyi előválogatót követően a Communitas Alapítvánnyal közösen a korcsoportok legügyesebbjeit különdíjban részesítette a szövetség: egy fejenként 1200 euró értékű nemzetközi mesterkurzuson való részvételt biztosított, de igény szerint egy új hangszer vásárlásának költségeihez is hozzájárult.

Az ügyvezető alelnök arról is beszámolt, hogy idén is megszervezik az előválogatót Csíkszeredában a komolyzene erdélyi népszerűsítése és a tehetségek felkarolása érdekében, amelyet – akárcsak legutóbb

– komolyzenei koncertsorozat követ. Hegedüs Csilla szerint az is öröndetes, hogy az RMDSZ-vezetésű két székelyföldi megyei önkormányzat, a Kovászna és Hargita Megyei Tanács újra támogatásáról biztosította a szervezőket. „Bebizonyosodott, a Virtuózok nagyon jó lehetőség arra, hogy tehetséges gyermekeink itthon és külföldön is bemutatkozzanak, bátorítja őket arra, hogy a szakmájukban képzeljék el jövőjüket. A tavalyi tapasztalatok

is elmondjuk: van értelme a munkának, csak ez alapozhatja meg igazán az érvényesülést” – hangsúlyozta.

Összegzésként elmondta, a tehetségkutató támogatása beleillik abba a szerteágazó tevékenységi körbe, amelyet a sokarcú RMDSZ napi szinten végez. „Kezdeményezésünkre az Örökségünk őreiben négy éve segédkeznek kis- és középiskolások az erdélyi magyar műemlékek ápolásában, idén ötödik kiadását érte meg a Minden



azt mutatják, jó döntésnek bizonyult kiterjeszteni az előválogatót, hiszen így olyan fiatalokhoz is eljuthattak a szervezők, akiknek nincs lehetőségük felutazni Budapestre, kifizetni a különböző útiköltségeket” – tette hozzá a kulturális szakember.

Hegedüs Csilla fontos szempontnak tekinti továbbá, hogy a tehetséggondozás folyamatában az eltökéltség, a munka szeretete is nagy hangsúlyt kapjon. „Ezeknek a kezdeményezéseknek társadalomnevelő hasznuk is van. Akkor, amikor egy tizenéves gyermek felívelő szakmai útját bemutatjuk, azt

magyar gyermek számít beiskolázási kampányunk, ezekben a hetekben pedig humorfesztiválra és könyvünnepre készülünk. A Virtuózok komolyzenei tehetségkutató székelyföldi előválogatójával arra hívjuk fel a figyelmet, hogy minden magyar gyermeknek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy álmait valóra váltsa, hogy tehetségének köszönhetően ismert és elismert tagja legyen közösségünknek, ezáltal pedig a szakma figyelmét is felkeltse” – érvelt az ügyvezető alelnök.

Hírösszefoglaló

Elsősorban a roma közösségekre jellemző, hogy a nyolcadikosok nem folytatják tanulmányaikat

Egyre többen hagyják ott az iskolát

A számos támogató program ellenére egyre nagyobb méreteket ölt az iskolaelhagyás jelensége Romániában, az oktatási szakemberek szerint ez egyrészt a szülők mentalitásával magyarázható, ugyanakkor az állam és a helyi önkormányzatok stratégiáin is múlik. Az *Adevărul* napilap egy uniós felmérésre hivatkozva rámutatott: míg az Európai Unióban 2015-ben a 18 és 24 év közötti fiatalok körében végzett felmérés szerint 10,9 százalékuk hagyta abba időnap előtt tanulmányait, Romániában ez az arány 18,9 százalékos. A felmérés szerint a fiatalok zöme a nyolcadik osztály elvégzése után lép ki az oktatási rendszerből. A hazai adatok azért is ijesztőek, mert míg más tagállamokban a 2009 és 2015 közötti időszakban az iskolaelhagyók aránya csökkent, hazánkban 2,3 százalékos növekedés tapasztalható. Ha folytatódik a tendencia, Románia a lista végére szorul, és az iskolát elhagyó fiatalok száma eléri a 20 százalékos kritikus küszöböt, vélik a szakértők.

Nincs pontos minisztériumi adat

Király András oktatási államtitkár rámutatott: az iskola elhagyása valamennyi oktatási szinten megfigyelhető, de leginkább a 8. osztályosokra jellemző. Emlékeztetett, hogy Romániában 10. osztályig kötelező az oktatás, és az ország vállalta, hogy 17 százalék alá szorítja a rendszerből kilépők arányát. „Ezt a célkitűzést különböző támogatási formákkal, programokkal próbálták alátámasztani” – magyarázta Boros K. László miniszteri tanácsos elismerve, hogy a szaktárcának csak viszonylagos adatai vannak arra vonatkozóan, évente hány diák hagyja abba kötelező tanulmányait. Elmondta, ezek arányára a hiányszámok számából lehetne következtetni, amelyeket nyomon követ a minisztérium, de ez az adat sem mérvadó.

A tanintézetek, tanfelügyelőségek év végén kapnak pontos képet arról, hány diák hagyja abba kötelező tanulmányait, de erre a hiányszámok

és a tanárok, osztályfőnökök jelzései alapján a tanév folyamán is lehet következtetni, mutatott rá Kiss Imre Kovászna megyei főtanfelügyelő, aki szerint hiába vannak utalások arra, hogy valaki ki fog lépni, tanév végéig kötelesek a rendszerben tartani, és megpróbálni visszacsalogatni.

Elmondta, a székelyföldi megyében az előkészítő osztálytól 12. osztályig mintegy 500 gyerek morzsolódik le évente, ami a 34 ezres diáklétszámhoz viszonyítva nem sok, de a megye mé-

„A szülők legtöbb esetben a közmunka-lehetőség miatt nem küldik iskolába nagyobb gyerekeiket. Ami elszomorít, hogy azok élnek vissza a lehetőséggel, akik a leginkább rászorulnak. Elsősorban az államnak kellene változtatni »adakozó« politikáján. Nem biztos, hogy mindig a szociális megoldások a leghatékonyabbak, ami könnyen jön, az könnyen is megy.”

retéhez képest igen. Az iskolát elhagyók több mint kétharmada, mintegy 200 diák 8. osztályban vagy annak befejezése után lép ki. „Ezen kellene a legtöbbet dolgozni, minden évben meggyőzni a diákok szüleit arról: nagyon fontos, hogy gyerekeik a 9. osztályt elvégezzék, és szakmát tanuljanak” – fogalmazott Kiss, aki szerint bár számos program és támogatás van az iskolaelhagyás visszaszorítására, nem mindig hozzák meg a várt eredményt.

Mentalitásváltást sürgetnek

A főtanfelügyelő szerint a legnagyobb lemorzsolódás a nagyszámú roma la-

kossággal rendelkező térségekben tapasztalható, innen kerül ki az iskolát elhagyók 80 százaléka, a fennmaradó 20 százalék pedig szintén rendszeren családi körülmények közül jön. A zömében romalakta településekre jellemző, hogy a szülők ugyan beíratják csemetéiket óvodába, előkészítő osztályba, illetve 5. osztályba, hogy felvehessék az ezzel együtt járó szociális juttatásokat – az óvodásoknak biztosított 50 lejes utalványt, az iskolában kapott tejet-kiflit –, de nem figyelnek arra, hogy gyerekeik naponta megjelenjenek az órákon, esetükben rendszertelen iskolalátogatásról lehet beszélni. „Nagyon nehéz ezt a mentalitást megváltoztatni, hiszen mindenkinek az érdekel, hogy mit tesz holnap az asztalra, az, hogy közben a gyerek írástudatlan marad, már kevésbé” – mutatott rá a probléma gyökerére Kiss Imre. Mint mondta, a szülők legtöbb esetben a közmunka-lehetőség miatt nem küldik iskolába nagyobb gyerekeiket. „Ami elszomorít, hogy azok élnek vissza a lehetőséggel, akik a leginkább rászorulnak” – hívta fel a figyelmet Kiss. Az illetékes szerint elsősorban az államnak kellene változtatni „adakozó” politikáján. „Nem biztos, hogy mindig a szociális megoldások a leghatékonyabbak, ami könnyen jön, az könnyen is megy” – mutatott rá a főtanfelügyelő, aki szerint inkább az oktatás, iskolák finanszírozására vonatkozó törvényi előírásokat kellene a gyakorlatban alkalmazni, fejlesztéseket eszközölni.

A közmunka és a korai házasság miatt maradnak ki a gyerekek az iskolából a Bihar megyei Margittán is, ahol szintén a roma közösség körében tapasztalható leginkább az iskolaelhagyás jelensége, mondta lapunknak egy neve elhallgatását kérő pedagógus. Ám úgy vélte, a bihari kisvárosban nem lehet általános tendenciáról vagy jelenségről beszélni.

PAP MELINDA

A mesélés lelki vonatkozásairól a bábszínház vásárhelyi világnapján

Azonosulni a negatív hősökkel is

A világ nem attól gyönyörű egy gyerek számára, mert a felnőtt – a szülő vagy a pedagógus – azt mondja neki, hanem mert viselkedésével, hozzáállásával, meséivel és történeteivel ezt sugallja. A mese, a bábozás nagyszerű lehetőség gyerekperspektívából látni és láttatni, ezáltal „beleszeretni a gyerek szívébe a világot” – hangzott el a március 21-i bábszínházi világnap alkalmából dr. Kádár Annamária pszichológus marosvásárhelyi előadásában.



• Kádár Annamária: „A felnőttek közül sem tudja mindenki kellőképpen irányítani az érzelmeit, pedig nagyon fontos”

Jó hely ez a világ – mondta a szakember, de ezt elsősorban saját érzéseinkhez való viszonyulásunkkal, érzelmeink felismerésével és kezelésével tudjuk valóban annak is érezni. Illetve az is meghatározó ebből a szempontból, hogy az ember mennyire képes mások érzelmeit felismerni, és azokhoz hogyan tud viszonyulni.

Az érzelmi intelligencia szerepe

A marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház villámcsődülettel, közös énekkel, gyerekfoglalkozással, pszichológiai előadással ünnepelte a bábszínház világnapját. A mesemondásnak, játéknak, bábozásnak ugyan-

is jelentős a szerepe a gyerek érzelmi intelligenciájának a fejlődésében. „Az érzelmi intelligencia nemcsak a szeretet művészete, hanem a fájdalom, düh, csalódás művészete is” – mutatott rá a pszichológus. Mint kifejtette, a kisgyerek még nem képes uralni az érzelmeit, hiszen 6-7 éves koráig az érzelmeik irányítják, ezért nem is lehet és nem is szabad kérdőre vonni, ha rosszkedvű, dühös, vagy egyszerűen nincs kedve megszólalni. Egy kiegyensúlyozott, saját érzelmeivel tisztában levő felnőtt megfelelően képes viszonyulni a kisgyerekhez, aki éppen nem akar kommunikálni vagy hisztizik. A felnőttek közül sem tudja mindenki kellőképpen irányítani az érzelmeit, pedig nagyon fontos – hangsúlyozta a pszichológus. Hozzátette, az, hogy hogyan érezzük magunkat ebben a világban, mennyire tartjuk szépnek az életet, többnyire attól is függ, hogy miként viszonyulunk önmagunkhoz, mennyire vagyunk képesek elfogadni saját magunkat, tudunk-e pozitívan tekinteni, hibáinkkal együtt arra, akik vagyunk. „Az elfogadás természetesen nem egyenlő a beletörődéssel, azzal, hogy nem akarnánk többek lenni, nem szeretnénk változtatni önmagunkon. De az a felnőtt, aki ismeri önmagát, sokkal könnyebben képes kezelni az érzelmeit, illetve a gyerek érzelmi kicsapongásait is” – tette hozzá a szakember.

Biztonság és kötődés

A gyerekek érzelmi intelligenciájáról szólva Kádár Annamária úgy fogalmazott, hogy az a kisgyerek tekinthető érzelmileg kiegyensúlyozottnak, aki a reggeli ébredést követően derűs, aki, ha egészséges, és semmilyen fizikai problémája nincs, jó hangulatú, örömmel kezd hozzá a napi teendőihez. Életkoronként változik az érzelmi intelligencia, egy óvodás például sokkal könnyebben átbillen egyik állapotból a másikba, mint a kicsit idősebb iskolás például. Fontos a biztonságos kötődés, az, hogy mindig biztonságban érezze magát a gyerek, tudja, hogy

mindig számíthat az őt körülvevő felnőttekre, a családra, a szülőkre. Egy 3-4 éves óvodás kisgyerek már biztonságosan képes leválni a szülőről, aki elviszi az óvodába, képes beilleszkedni a kortárs csoportba, mert tudja, hogy délután érte jönnek, hazaviszik. „Természetesen ez a vérmérséklettől is függ, hiszen egyes kisgyerekeknél nehezebb a reggeli elválás, kis sírással, hisztivel is társulhat, vagy hosszabb folyamatot vehet igénybe, puszilózást, ölelkezést, integetést. A felnőttől függ, hogy mennyire képes kezelni a gyerek érzelmi kicsapongásait” – mondta a pszichológus, aki egy példát is elme-

„Az a kisgyerek tekinthető érzelmileg kiegyensúlyozottnak, aki a reggeli ébredést követően derűs, aki, ha egészséges, és semmilyen fizikai problémája nincs, jó hangulatú, örömmel kezd hozzá a napi teendőihez. Jó tudni, hogy az érzelmi intelligencia életkoronként változik.”

sélt: a bevásárlóközpontban egy kislány folyamatosan cirkuszos, hol ezt, hol azt akarja megvetetni az édesanyjával. Az édesanya meg folyamatosan nyugtatgatja: „Még tíz perc, Etelka, és a pénztárnál vagyunk”. A kislány nem hagyja abba, újabb játékot akar, hangosan üvölt, de édesanya továbbra sem jön ki a békétűrésből: hamarosan sorra kerülünk, Etelka, és öt perc múlva ülünk be az autóba, megyünk haza. A pénztárnál megkérdezi egy másik felnőtt az édesanyjától, hogy hogy képes így nevelni a gyermekét? Mire az anyuka: „Én vagyok Etelka, nem a kislányom.” Tehát egy érzelmileg intelligens felnőtt kibírja, ha a gyerek cirkuszos, nem enged a zsarolásnak.

A mágikus gondolkodás

„A gyerek nem csupán a főhőssel képes azonosulni, ha mesét mondunk neki, de a negatív szereplőkkel is. Így küzd meg negatív érzelmeivel, amelyeket a felnőttek iránt érez. Szereti a szüleit, mégis haragszik rájuk, mert óvodába viszik akkor is, ha nincs kedve, vagy nem vásárolják meg neki az éppen aktuális játékot vagy édességet” – fogalmazott Kádár Annamária. Kifejtette, ez ambivalens érzést kelt a gyerekekben, amelyet még nem tud kellőképpen kezelni, ezért a negatív szereplőkkel való azonosulásában éli meg érzelmeit, ilyen mó-

„A családnak rengeteg története van, mint a mesében: jó dolgok is történtek, de rosszak is. A családtörténetekben benne vannak a konfliktusok, de a pozitív kicsengés is. A felnőttől függ, hogy hogyan meséli el saját történetét, mesélhetővé teszi-e azt, vagyis átkeretezi, és azt sugallja a gyerekeknek, hogy jó hely ez a világ.”

don küzdve meg azokkal. „Nem szabad megfeledezni arról sem, hogy az óvodáskorú kisgyerekekre jellemző a mágikus gondolkodás, aminek szintén fontos a szerepe a fejlődésben. Az óvodás képes arra, hogy egy függőnnyel, szalaggal, vagy akár képzeletbeli fallal elhatárolja magát a reális világtól, és belépjen a mesék birodalmába, olyan belső képeket alkotva, amelyek a mesélés során születtek meg. Annak a gyerekeknek fejlődik ki legerősebben a belső képalkotói képessége, aki sok mesét hall, akinek sok-sok történetet mesélnek” – hívta fel a figyelmet a pszichológus. Hozzátette, aki csak külső képeket kap: tévét néz, számítógép előtt tölti az idejét, és kevés mesét hall, később nagyon nehezen válik olvasóvá, lehet, hogy egyáltalán nem. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a gyerekek egyáltalán nem szabad tévét néznie, szabad, de csak mértékkel. A készen kapott képek miatt ugyanis nem kell „erőlködni”, hogy elképzelje a hallottakat, vagyis nem alakul ki a belső kép, később nem jelent örömet számára az olvasás, nehezebbé esik elképzelni

valami olyasmit, amit konkrétan nem láthat. A mesemondást, meseolvasást nem szabad abbahagyni akkor sem, amikor a gyerek már iskolába jár, és megtanul olvasni. A második, harmadik, negyedik osztályos gyerek is igényli még, hogy olvassanak neki, hiszen az olvasási képessége, szövegértése még nincs annyira kifejlődve, hogy élvezhető legyen számára az olvasás. Arról, hogy meddig kell a gyerekeknek mesét olvasni, Kádár Annamária elmondta, a nagy mesekorszak vége általában 8-9 éves korban következik be, amikor a mítoszok, történetek iránt kezd érdeklődni a gyerek.

Életmesék, családtörténetek

„A népmesék és kortárs mesék mellett a kisgyerek szívesen hallgatja az úgynevezett életmeséket is. Ezek többnyire az ő életéről, illetve a családról szólnak. Nemzedékek kapcsolhatók össze az ilyen történetek által” – mutatott rá a szakember. Mint mondta, a gyerek azzal a nagymamával vagy dédnagymamával találkozik egy-egy családi történet által, akit nem volt alkalma megismerni. De mesélhetünk neki barátságáról, régi családi kapcsolatokról, a környezetünkben élőkről. A kicsik szeretik visszahallgatni azt, ami aznap történt velük, újból átélnek mindazt, ami jó volt, izgalmas vagy újszerű volt aznap számára, találkozásait kedves emberekkel, óvónővel, dadussal, nagymamával, nagynénivel, egy jóbaráttal. „A családnak rengeteg története van, mint a mesében: jó dolgok is történtek, de rosszak is, néha túl sok rossz. Olykor túl nagy erőfeszítést kellett tenni, sokat vállalni azért, hogy a dolgok helyrejöjjenek, küzdeni a sikerért. A családtörténetekben benne vannak a konfliktusok is, de a pozitív kicsengés is. A felnőttől függ, hogy hogyan meséli el saját történetét, mesélhetővé teszi-e azt, vagyis átkeretezi, és azt sugallja a gyerekeknek, hogy jó hely ez a világ, jó, hogy megszülettünk, érdemes élni. A pozitív beállítódású családok képesek ezt az üzenetet megfogalmazni. A gyerek pedig megtanulja, hogy érdemes küzdeni, érdemes becsületesnek, jónak lenni” – mutatott rá Kádár Annamária pszichológus.

ANTAL ERIKA



• A marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház *Az égig érő paszuly* című előadása

Interjú Ráduly Róbert Kálmán volt csíkszeredai előjáróval,
az RMDSZ polgármesterjelöltjével

„Az önfeledt játék már csak a Pál utcai fiúk kiváltsága”

– Polgármesterként is lelkes, aktív sportemberként tartotta önt számon Csíkszereda lakossága, hiszen egyéb elfoglaltságai mellett évente szervezte a népszerű sportversenyeket. Hagyományt teremtett egy nemzetközi kerékpárversenynek, atlétikai diákolimpiákat szervezett, melyeket anyagilag is, de személyesen is támogatott. Szívén viselte a város sportéletét. Számos sportág, mely azelőtt hátrányban volt

Románia-kupán a legjobbak között hatodik lettem. De ha szükség volt egy hajtós, lelkes kiegészítőre egyetemi éveim alatt, lehetett számítani rám kosárlabdában, röplabdában vagy kézilabdában is. Polgármesterként 2004 nyarán újjászerveztem a korábban megszűnt felnőtt csíkszeredai csapatot, és három idényben játékosként is szerepet vállaltam. Hangszerbűvölő pályafutásom kevésbé volt látványos. Gyerekkoromban sokat „nyüszültem” a tangóharmonikát, de idősebb fejjel már jó ideje a gitárnak hódolok. Mindig is azt vallottam ugyanis, hogy a sport és a zene az emberi egyetértés és együttműködés egyetemes nyelvezete.

– Az ön által említett Székelyföldi Kerékpáros Körversenye vagy a Diákolimpia is ennek jegyében fogant.

– Sportszervezőként mégis leginkább a 2010-ben városunk által megszervezett sítájfutó világhétre vagyok büszke, hiszen ekkor egyetlen bani állami támogatás nélkül tudtunk egy időben felnőtt Európa-, illetve korosztályos és veteránvénbét rendezni, ahol gyakorlatilag a teljes világelitét vendégül láttuk. Ezzel kapcsolatban pedig a soha el nem vitatható történelmi megvalósítás az volt, hogy az esemény a sportág történetében először került élő közvetítésben képernyőre. Az akkor még szép időknek örvendő Sportklub csatorna jóvoltából a világesemény Magyarországon, Lengyelországban és Romániában is látható volt. Ehhez természetesen kellett a korábbi években kivívott közmegebecsülés a támogatók és partnerek körében is.

– Köztudott az is, hogy ön eredményes aktív tájfutó. Hogyan lehet mindezt kivitelezni egyetemi katedra mellett gyermekek családjában?

– Már egyetemi éveim alatt megtanultam, hogy minél több dolgot

csinálsz, annál inkább jut időd mindezenre. Abban az időben is rendszeresen sportoltam, napra teljesítettem az egyetemi feladataimat, szerepet vállaltam az egyetemi mozgalomban, és hetente átlagosan két alkalommal jártam szórakozni is. A rendszeres sportolás napi két edzést jelentett, egyet hajnalban és egyet késő délután. Természetesen mindezen tapasztalat bizonyára kevés lett volna, ha nem szegődik mellém társnak a világ legcsodálatosabb lánya. Ő is sportol, tanít, de mindenekelőtt tartást és rendszert biztosít a családnak.

– Iskolarendszerünk (túlszűfolt információözőne miatt is) egyre több elégedetlenséget vált ki a szülőkből. A szellemi követelmények halmozása, a túlzott eredménycentrikusság, a kevés szabadidő mozgásszegény életmódot eredményez. Szülőként, hogyan látja ezt?

– A mai rendszerben sajnos nem az a kérdés, hogy fellázadnak-e a megfelelő kényszerrel szemben a gyerekeink, hanem az, hogy mikor kerül erre sor. Az elemi oktatás, bár kétségkívül nélkülözött elvárásokat támaszt, mondhatni rendben van. Rendben van, hiszen a tárgyak nagy részét oktató, a gyerekeket alaposan ismerő tanító néni tudja árnyalni a feladatokat és alakítani a ritmust. Tízéves korig ő a harmadik szülő, és többnyire sikerrel felel meg ennek a feladatnak. Az első és véleményem szerint döntő törést az ötödik osztály hozza. Számos, emberi műveltség és habitusukban rendkívül különböző tanár tödul a nebuló életébe anélkül, hogy bárki is átvinné a harmadik szülő szerepét. Az új oktatók gyakorlatilag nem vesznek tudomást egymásról, többnyire a saját tárgyuk sikere érdekli őket, nincs összehangolt munka, nincs feladatsúlyozás vagy változó sebességfokozat. Emiatt az alig tízéves, szeretetre éhes, türelemre és megértésre epedő gyerek és a rohanó világ követeként



Fotó • MASZOLIRO

a városban, mint a futball, kosárlabda, kézilabda, támogatást élvezett a városi tanács részéről. Így a tanulói ifjúság sportolási lehetőségei kibővültek Csíkszeredában. Joggal mondhatjuk, hogy polgármestersége alatt megmozgatta Csíkszeredát. Mi motiválta önt a sporttevékenységek megszervezésében?

– Mindig abban hittem, hogy az ember csak úgy teljesezhet ki igazán, ha rendszeres hódolója egy sportágnak, és játszik valamilyen hangszeren. Ötévesen kezdtem korcsolyázni, abból aztán hamar hoki lett, később atlétikán és futballon át vezetett az utam a tájfutásig. Ennek nyári és téli, valamint kerékpáros változatát is aktívan űzöm. 2015-ben sítájfutásban veterán országos bajnok voltam, a nyári változatban két bronzérmet szereztem a veteránok között, ugyanakkor a tájkerékpáros

viselkedő pedagógus között a nebuló által szomjazott empatikus kapcsolat helyett domináns, hierarchikus viszony alakul ki. Innen már csak egy lépés a gyerek elidegenedése, és ostorral nem lehet tudást átadni ugyebár.

– Mit változtatna ezen a rendszeren, hogyan látja a jövő iskoláját?

– Elméleti síkon sokan keresik a megoldást. Az utóbbi két évtized térségünkben a reform hátán reform időszak. Ezek azonban, amint azt a világ számos országában elvégzett készség- és képességfelmérés elvitathatatlanul tükrözi, leginkább hanyatlást hoztak magukkal. Sokan a túlterhelést kifogásolják. Azonban a gyerek az ő heti 30-32 órájával van túlterhelve, ugyanakkor a pedagógusnak 18 óra a munkahete. Természetesen a gyerekek az oktatási rendszer kárvallottjai, de nem ők szavaznak a választásokon, nekik nincs szakszervezetük, így érdekeik mindvégig a pedagógustársadalom érdekeinek árnyékában maradnak. Valljuk be ugyanis, hogy a rendszer való újragondolásáról nem beszélhetünk mindaddig, ameddig a gyerek terhelése messze meghaladja a pedagógusét. Erre szokás mondani, hogy a pedagógus a 18 óra felett még készül, olvas, javít. Tapasztalatból mondom, hogy ötödiktől kezdődően a megfelelés kényszerének eleget tenni próbáló gyerek is tanul a 30-32 hivatalos órán felül még hetente átlagosan húszat. Fogalmazások, számtanpéldák, vers-tanulás, idegen szavak, kifejezések memorizálása, powerpointos bemutatók, rajzok. Sportra, hangszerstanulásra alig marad idő, az önfeledt játék már csak a Pál utcai fiúk kiváltsága.

– A jelenlegi helyzet átalakításánál a gyerek-tanár viszony kiegyensúlyozásának kell elsődlegesnek lennie?

– Igen, ez legyen az alapvető szempont, az elsődleges területet pedig az általános iskolai oktatás felső tagozata kell képezze. Ebben az öt éves időszakban is az elemista évekhez hasonló emberközeli viszonyokra kell az oktatásnak támaszkodnia. Ehhez pedig a rohanó tanár helyére a harmadik szülőként viselkedő pedagógust kell állítani. Például úgy, hogy néhány szaktantárgy (nyelvek, testnevelés) kivételével a többi tárgyat két egymással folyamatosan egyeztető pedagógus tanítja. Például egy fő a reál-, egy másik

fő a humán tárgyakat, és ketten oldanák meg a délutáni oktatást-nevelést is. Így aztán négy órák a gyerek úgy mehetne haza, hogy sem délutánra, sem hétvégére nincs kötelező jellegű feladata. A pedagógusnak első látásra ugyan nehezebb lenne, de valójában sokkal könnyebb. Ugyanakkor ez a rendszer, az oktatóváltás ciklusának függvényében, a két- vagy négyéves munka számonkérhetőségét is biztosítaná. Ugyanis ma minduntalan csak a gyerekeket kérjük számon, de ennek a számonkérésnek a pedagógusokra semmilyen hatása nincs. Sajnos jelenleg csak a gyerekek állnak a célkeresztbe, így képmutatás azon keseregni, hogy ők a rendszer áldozatai.

„A megértésre epedő gyerek és a rohanó világ követeként viselkedő pedagógus között a nebuló által szomjazott empatikus kapcsolat helyett domináns, hierarchikus viszony alakul ki. Innen már csak egy lépés a gyerek elidegenedése, és ostorral nem lehet tudást átadni ugyebár.”

– Térjünk vissza kicsit a csíki sportélethez. Több jelentős sportlétesítmény (Erőss Zsolt-sportaréna, tornatermek, sportpályák) az ön mandátuma alatt létesült. A Csíki csobbanó felavatásával a város évtizedes álma valósult meg, hiszen talán az uszoda hiánya érződött a legjobban a lakosság sportolási lehetőségeiből. Hogyan sikerült pályázatok bevonásával elérni ezt a nagy megvalósítást a város számára?

– A központi kormányzat 2009-ben hirdette meg az úszómedence-építési országos programot. A kiírás szerint három különböző méretű létesítmény megépítésére lehetett pályázni, a megfelelő terület biztosítása mellett az összérték harmadának önrészként való biztosítása volt a legkeményebb feltétel. Ugyanakkor vállalni kellett az akkor ötszázezer euróra becsült működtetési költségek biztosítását is. Csíkszereda megyei jogú város az első között pályázott, és az önkormányzatok közül itt

került elsőként átadásra a két víztükröt – egy 33 x 25 méteres vízilabda- és egy 12,5 x 25 méteres medencét – magába foglaló, 550 férőhelyes létesítmény. A stílusosan Csíki csobbanóra keresztelt komplexum 2013 tavaszára készült el, május elseje óta üzemel.

– Három év távlatából az uszoda működésével a lakosság jó részének életvitelére láthatóan megváltozott. Rendszeresen úszik az úszást mint egészségmegőrző sportolási lehetőséget, ugyanakkor mint versenysport is biztató eredményekkel indult be. Az ön javaslatára szerveződött a suliuszás-, sulikoriprogram 1-4 osztályosoknak heti egy foglalkozással. Ezt azért tartom a legjelentősebbnek, mert ezzel az intézkedésével a városi tanács jóvoltából a diákok nyertek egy plusztestnevelésórát a heti 2 mellé. Mi a véleménye erről, meg van elégedve az eredményekkel?

– Térségünk lakossága ugyan nyáron előszeretettel látogatta a közeli borvizes strandokat, de azért a fürdőzés és az úszás két különböző műfaj. Az úszáskultúra kiművelése uszoda hiányában lehetetlen. Az uszoda nem a strandolást szolgálja, pokróccal, napolajjal, szendviccse, sörrrel érkezni vagy naphosszat a nyugágyon elnyúlva kártyáztatni. Ott a mozgáson van a hangsúly, és rendszerint feszes a program. Ehhez a polgárokat hozzá kell szoktatni, illetve legegyszerűbb, ha a gyerekeinket már kezdetektől ehhez a szellemhez szoktatjuk hozzá. Az önkormányzat Kori & úszás 2013 névre keresztelt programja éppen ezt a célt szolgálja. Csíkszereda megyei jogú város Romániában egyetlenként három évig térítésmentesen korcsolyázni taníttatja az összes városbeli gyereket, majd két további évig az elemisták szerény hozzájárulása mellett úszásoktatást biztosít. A programot, ha nem is úgy, mint a karikacsapás, de sikerült az oktatási rendszerbe illeszteni, harmadik éve az elemi oktatás első három osztályában (előkészítő, első, második), az úszás pedig harmadikban és negyedikben az órarend része. Az eredmények rendkívül látványosak. Öröm látni, hogy gyerekeink miként hasítják a jeget, illetve szelik a vizet.

BOGDÁN EMESE



Szilágyperecseniek látogattak el a zsoboki Bethesda-gyermekotthonba

Húsvéti jótékonysági akció

„Nagyobb boldogság adni, mint kapni” – olvasható a Bibliában Pál apostol gondolata. Aki valaha is önzetlenül tudott adni, az átélhette e kijelentés hitelességét. A szilágyperecseni szülők már számtalanszor bizonyították adakozókészségüket, ráhangolódásukat a jó cél együttes támogatására. Így történt ez most is, amikor lehetőségük nyílt hozzájárulni a zsoboki Bethesda-gyermekotthon

lakóinak megsegítésére. A szilágyperecseni iskola már második éve résztvevője a Mosolyogjunk együtt! megyei programnak. Lelkesen hozták az iskolások, óvodások a különféle terményt még március vége tájékán is, amikor már mindenkinek jócskán megapadt pincében, padlásán a tavalyi termése. Akinek a szíve úgy diktálta, boltból vásárolt friss gyümölcssel igyekezett kedveskedni a zsoboki gyerekeknek. A jótékonysági akció keretében tisztálkodási eszközökkel is hozzájárultak a gyermekek és szülők az árvák, félárva megsegítéséhez. A szilágyperecseni baptista egyház és református egyház is szép összeggel támogatta az iskola adományozási kezdeményezését. Az idei jótékonysági akciót Filip Gyöngyi Ana igazgatónő, Debre Beáta tanítónő, Kovács Emese óvónő, Bákai Mária tanárnő, Bacsadi Izabella tanítónő, Kulcsár Márta óvónő irányította. Húsvét nagyhetén, egész pontosan nagycsütörtökön elindultunk két mikrobusszal a szilágyperecseni iskolából a zsoboki Bethesda Gyermekotthonba, hogy átadjuk az egyházak, szülők, gyermekek adományait. Az igazgató úr, pedagógusok, gyerekek nagy örömmel, melegen befűtött kultúrotthonnal vártak bennünket, amely egykettőre megtelt egészen. Filip Gyöngyi Ana igazgatónő köszöntötte az egybegyűlteket, kifejezte elismerését a Zsobokon dolgozó pedagógusok, a személyzet otthonteremtő munkássága iránt.

Nagy Bálint, a református egyház lelkipásztora, a gyermekek nyelvén jól érthető módon tolmácsolta az igei üzenetet a nagyhetén történt eseményekről, a Jézus haláláról és feltámadásáról szóló gondolatait. A nap színfoltja volt a szilágyperecseni iskolások színpadi műsora. Először a 4. osztályosok, Debre Beáta tanítónő diákjai léptek fel, és szórakoztató jelenetek előadásával bizonyították rátermettségüket. Őket követte a nyolcadikos lányok műsora, akik fuvola és gitárkísérettel énekelték többek között a következő sorokat is: „A szentek szentje többé nincs elzárva, már én is bátran jöhetek, szabadságomnak nagy volt az ára, de Jézus mindent fizetett.” Az elhangzott költemények is segítettek a gyerekeknek még inkább átérzeni a húsvét jelentőségét. A zsoboki óvodások, iskolások lelkes tapssal jutalmazták az előadásokat, majd elérkezett a várva várt pillanat, amikor minden gyermek átvehette a húsvéti ajándécsomagját és a vele járó képeslapot, melyet a perecseni pedagógusok készítettek. Mivel a perecseni legények zsebében ott lapult az illatos locsolóvíz, nem maradt el a locsolódás sem a lányok nagy öröme. Ottlétünk élményszerűségét csak fokozta, amikor az otthon épületeinek, különböző helyiségeinek megtekintése után látogatást tettünk a református templomban, és érdeklődéssel hallgattuk az igazgató úr tájékoztatását a falu életéről, szokásairól és példás összetartásáról.



A zsoboki gyermekotthon

A Szilágy megyei Zsobok büszkeségeként épült fel Molnár Irma helyi lelképásztornó kezdeményezésére a Bethesda-gyermekotthon, melynek első épületát 1994 szeptemberében, a másodikat pedig 1996-ban avatták fel. A Bethesda Gyermekotthon és Szórványiskola-központban árva, félárva és szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek laknak, ugyanakkor szórványvidékről származó magyar gyerekek, akiknek lakhelyükön nincsen lehetőségük magyar iskolába járni. A tanév ideje alatt ezek a gyermekek is az otthon lakói.

A SZILÁGYPERECSENI ISKOLA PEDAGÓGUSAI

Szédült, szabad emberek

„Mik vogymuk mi: isá por és homou vogymuk.” Emberek, ti, akik ünneplő ruhában vagytok csinos kis kokárdával a kabátotokon, most, mikor a régi szabadságharcra és a forradalomra emlékeztek, figyeljete! Nem úgy, mint a lusta diák matekórán, nem úgy mint az órát feszt nézegető, türelmetlen valaki! Ne a megfoghatatlan nemzeti öntudatosságra koncentráltok! Most egy tapasztalatlan szól hozzátok.

Magyarok vagyunk magyar gondolkodással, kissé dacosan, kissé pálinkás jókedvvel. Hadarjuk ezt a ropant nehéz nyelvet, melyben együtt van a szabályosság, költészet, és harmónia. (ezt nem csak én találtam ki!) A trágár beszédet honnan szedtük? Bár ne szedtük volna! Édesanya és édesapa megtanított beszélni, továbbadták a magyar nyelvet, mely szépsége izgalmas. Halljuk csak a következőket:

„Csalitban csicsérgés, csattogás,
Csörgedező csermely-csobogás,
Csonka cserfán csúf csóka cserreg,
Cserkészfiúk csapata cseveg,
Csokrot csinálunk csillagvirágból,
Csípéseket csalunk csalárd csalánból,
Csíga csöndben csúszik csicsóka csúcsára,
Csipkés cserlevélen cserebogár csápja.”

Hát nem szép a magyar nyelv?

Magyarok vagyunk, büszkék hagyományainkra, hőseinkre, nagy embereinkre. Köszönjük az összes szabadságharcosnak a küzdelmét. De tényleg. Köszönjük a költőknek a sok gyönyörű verset. Köszönjük a Himnusz, a Szózatot, a Nemzeti dalt még akkor is, ha most per pillanat pár száz diák nem is ért velem egyet. Köszönjük mindenkinek, aki valamilyen módon hozzájárult valaha a haza szabadságához. Feldereng így számunkra is, hogy miből lettünk, kik voltak elődeink.

Most pedig forgassuk az időt 2016. március 15-re. Emberek! Mit csinálunk ma? Emlékezünk? Fiatalok a hátam mögött vagy előttem? Mi nektek ez a nap? Egy a többi közül csak, mi? Hiszen itt még nem is egyházi ünnepről van szó! Oh, a világ már azokat sem úgy ünnepli. De ez egy hitvallástól független nemzeti megemlékezés. Annyit panaszkodunk, de most mikor

itt van egy alkalom, hogy szabadon ünnepelhessük magyarságunk, mégis hidegen hagy bennünket ez az egész. Szédült magatartás. Ez az a nap, melyen megemlékezünk arról is, hogy az őseink, például a te ősöd, annak idején harcolt a szabadságért. Neked van szabadságod? Érdemes volt apáinknak meghalni azért?

Ó, az emberek: szédült, szabad emberek. Beleszédülünk a munkába, a feladatokba, a nevelésbe vagy a semmittevésbe, a tanulásba, a megélhetésbe. A rohanás elszédít egyeseket, ketteseket, fiatalokat, öregeket. Most szabadok vagyunk.

„Csak még néhány utolsó kérdésem van. Mi a te személyes szabadságod, és mit teszel meg azért, hogy a szédült világban szabad légy? De őszintén, jól érzed magad a bőrödben? Vagy csak mindent leintesz, s annyit mondasz: ez a szédült élet, ezt kell megszokni! Jó a bilincsben is, megtanultam, úgy forgolódni, hogy ne szorítson.”

Viszonylag. Eljött az idő, vannak jogaink. Ez is több, mint a semmi. Mégis, rabjai vagyunk a mostani szédült világnak, mi „szabad” emberek. Nem mondtam ezzel újat. Fiatalok a Facebook rabláncai közé vannak verve, a felnőttek a munkájukba vannak beleesve, kit a betegség kötöz meg, kit pedig a szenvedélyei. Bilincsbe vagyunk verve mindannyian. Szédült igazságok, szédült kötelességek, szédült függetlenség, szédült társadalmi rendszer, szédült oktatás, szédült félerkölcsök. Mind ott tántorgunk benne mi, szédült emberek, esünk neki a szürke hétköznapioknak, az utált hétfő reggeleknek, ráborulunk a kommunikációs kutyújeinkre, ráfolyunk a szédült gyorskajákra, beesünk a valós élet igazságtalanságaiba, nekimegyünk más szédülő embereknek. Ezek vagyunk mi! Mi a mi szabadságunk, bitangoknak?

Az én szabadságom, ahogy sok más diáknak, ha egy-két utolsó órától elengednek néhanapján. Az szabadság. Ha szüleim elengednek egy kicsit csavarogni valamerre, az szabadság. Amikor egy hosszú iskolás időszak után elkezdődik a vakáció, az felbecsülhetetlen szabadság. Ha feltehetek kérdéseket, ameddig nem ölik ki belőlem a kíváncsiságot, és nem törődöm bele, hogy mindenben egyet kell érteni a szédülő világgal, addig szabad vagyok. Amikor sikerül az, hogy ne akarjak az embereknek megfelelni, az számomra szabadság. Amikor gondolataimat megoszthatom egy-egy írás által, az szabadság. Amikor a tanulás nem arról szól, hogy csak az érettségi legyen majd meg, nem stresszelnek, és nem stresszelődöm, hanem valami többet kapok, az szabadság. Amikor egy felmérőt időben befejezek, és amit megtanultam, sikerült visszaadni, azután szabadságot érzek. Ha a sok program közepette, hétköznap is van időm egy kicsit kikapcsolódni, s mindennapjaimnak nem mindig ugyanaz a forgatókönyve, az szabadság. Amikor más embereket próbálok nem megbántani, hanem inkább megnevetetni, az a lélek szabadsága. Ha Istenben való hitemet meg tudom élni hitelesen, szabad vagyok. Végülis az én igazi szabadságom egyedül Istentől jön, mely felülírhatatlan. Nem is sorolom tovább.

Csak még néhány utolsó kérdésem van. Mi a te személyes szabadságod, és mit teszel meg azért, hogy a szédült világban szabad légy? De őszintén, jól érzed magad a bőrödben? Vagy csak mindent leintesz, s annyit mondasz: ez a szédült élet, ezt kell megszokni! Jó a bilincsben is, megtanultam úgy forgolódni, hogy ne szorítson. Ezt tanították vajon nekünk? Az őseink biztos nem, mert ők harcoltak. Te kiharcolsz magadnak valamit? Vigyázz mindig arra, hogyan teszed ezt, nem minden módszer korrekt, még ha te úgy is valod!

Végezetül pedig csak annyit, ha már „A magyarok Istenére esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk”, akkor ne legyél az! Oké!

KOVÁCS ESZTER
a bánffyhungyadi
Octavian Goga
Elméleti Líceum 11.
osztályos diákja



eső

az eső most is ugyanúgy
dobol az ablakon
és hallgatom és ugyanúgy
lűktet a homlokom

viszket a talpam tenyerem
ha kint nagyon zuhog
szeretnék ott rohanni míg
meg nem bolondulok

lányok

a lányokban fehérén
világít egy szírom
de annyi körülötte
a tarka-barka lom

hogy mire felragyogna
a földöntúli fény
megfulladok a dolgok
nyálkás mocsár-ölén

• FARKAS ILONA JANKA, 7. OSZTÁLYOS



LÁSZLÓ NOÉMI



víz

a víz mozog locsog kiált
rohanni kell felé
lélekszakadva mielőtt
a szív megértené

hogy ez a sárga-zöld vonal
villódzó létküszöb
a mélybe húznak szigorú
komor Erinnűszők

tenger

a víz csöpög kopog zuhog
zúdul porzik és loccsan
és önfeledten nevetünk
halálíg a habokban

emelkedünk és lebukunk
jégtűzes tengerekben
mert bűbájos a messzeség
és mély az ismeretlen



Kilencezer családhoz ért el az RMDSZ üzenete

Véget ért az RMDSZ országos beiskolázási kampányának kiemelt szakasza, amelynek során közel kilencezer elemi iskolába vagy óvodába készülő gyermekhez és családjához jutatták el az anyanyelven való tanulás fontosságát. A helyi, megyei rendezvénysorozatok folytatódnak. „A megyékből kapott jelentések alapján úgy becsüljük, összesen majd kilencezer elemi iskolába vagy óvodába készülő gyermeket és családját értük el közösen a pedagógusokkal, tanfelügyelőségekkel, egyházi intézetekkel, sajtóval zömében az óvodákban és iskolákban szervezett találkozókra” – értékelte a beiskolázási kampányt Magyarai Tivadar oktatásért felelős ügyvezető alelnök, aki szerint a helyszíneken több mint háromszáz tanító vagy óvónő mutatkozott be. Hozzátette ugyanakkor, hogy egyes helyeken különböző műsorokkal tették vonzóbbá a kampányt. Az oktatásügyi alelnök szerint Arad megyében naprakész nyilvántartás alapján keresik meg az óvodás és kisiskolás korú gyermekek családjait, de hasonló törekvések vannak Bihar, Kolozs, Szeben és Hunyad megyében is, míg Temes megyében a Rákóczi Szövetséggel működnek együtt.

Eredményesen értekezett a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége az anyanyelvi oktatásért
A magyar nyelvű oktatás és a magyar iskolák fenntartásáról értekezett a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége március 19-én. A Nagybányán tartott találkozón tizenegy szörványmegye – Arad, Beszterce-Naszód, Bihar, Brassó, Fehér, Máramaros, Hunyad, Szeben, Kolozs, Maros, Temes – képviselői számoltak a magyar iskolák problémáiról, tevékenységükről. „Azért fontosak ezek a találkozók a szövetség számára, mert csak pontos információk és helyzetismeret birtokában tudjuk képviselni a különféle eltérő gondokkal küzdő helyi pedagógusokat, iskolákat, iskolaközpontokat. Ezek a megbeszélések tapasztalatcserét is jelentenek, mert különböző helyeken hasznos, hatékony gyakorlatok alakultak ki” – mondta az egybegyűlteknél Magyarai Tivadar, az RMDSZ oktatási kérdésekért felelős ügyvezető alelnöke. Mint rámutatott, az

olyan folyamatokat, mint az asszimiláció vagy a demográfiai fogyás, nehezen tudják megállítani, késleltetni, de ellenőrizni kell ezeket, és alkalmazkodni az új szituációkhoz, hogy az oktatás minél zökkenőmentesebben folytatódjék a veszélyeztetett helyeken is. Az értekezlet vezető Halász Ferenc, a pedagógusszövetség alelnöke az elhangzott problémákat összegezte. Szabó Ödön Bihar megyei parlamenti képviselő az iskolák közötti kölcsönös segítségre hívta fel a figyelmet, és kitért a szörványoktatás minőségének kérdésére is. „A szörványterületeken lévő iskolákban nagyon magas a pedagógusok fluktuációja, a tanítók, tanárok a lehető leghamarabb továbblépnek a kihelyezésükből, ez pedig a minőség rovására megy” – fejtette ki.

Szabadon ünnepelhetnek a szülők a gyereknapot

Hivatalos szabadnap lehet Romániában a gyermeknap, június 1. aszerint az törvénytervezet szerint, melyet az összes parlamenti párt képviselője támogat. „Úgy tűnik, egyre nagyobb kihívást jelent megtalálni az egyensúlyt a magánélet és munka között. A kötelezőnél is többet dolgozunk, és sok energiát fektetünk abba, hogy a gyerekeinknek jobb legyen az élete, viszont sokszor éppen az hiányzik nekik, amit leginkább igényelnek: a szülői jelenlét. Ajándékozzunk nekik minőségi együtt töltött időt és közös, életre szóló élményeket” – olvasható a *Mediafax* hírügynökség által idézett indoklásban. A parlamenti képviselők úgy érveltek, hogy a gyermeknapnak azért kell szabadnapnak lennie, mert anyagi értékek uralják társadalmunkat, ugyanakkor a gyermeknapot pedig az óvodákban és iskolákban ünneplik meg, ahol nincsenek jelen a szülők. „Az, hogy a szülők hiányoznak a gyermeknap ünnepségekről, negatívan befolyásolja a kicsik lelki fejlődését. A gyerekeknek szükségük van arra, hogy az iskolai és óvodai gyermeknap szereplésor, ami egyébként stresszforrást is jelenthet számukra, érezzék a szülői jelenlétet” – írták az aláírók. Hozzáadták, azért is van szükség hivatalos ünnepnapra június elsején, mert nem nyílik minden munkaadónak lehetősége arra, hogy ezen a napon felmentse a munka alól a szülőket.

Iskolában tanítanak az elsősegélynyújtást

A köz- és felsőoktatásban is kötelező tantárgyként taníthatják az elsősegélynyújtást, amennyiben a szenátus jóváhagyja a tanügyi törvény erre vonatkozó módosítását; a kormány nem támogatja az elképzelést. A képviselőház márciusban hallgatólagosan elfogadta ugyan a tervezetet, azonban az ügyben a felsőház a döntéshozó kamara. A jogszabálytervezet szerint az elsősegélynyújtás tantárgy a sporthoz hasonlóan valamennyi oktatási formában kötelező lenne. A módosítási javaslat a kormánynak nem nyerte el a tetszését, a kabinet indoklása szerint ugyanis jelenleg az egészségügyi oktatás keretében az életmentést is megtanulják a diákok. A végrehajtó hatalom ugyanakkor arra is figyelmeztet, hogy a kötelező tantárgyakat a kerettanterv tartalmazza, és nem a parlament dönt róluk. Patriciu Achimaș Cadariu egészségügyi miniszter korábban azt szorgalmazta, hogy az egészségügyi nevelést kötelező tantárgyként tanítsák az óvodások és iskolások számára. A tárcavezető szerint az órákon a gyerekek az egészséges táplálkozásról, higiénáról, illetve a dohányzás és alkoholizmus elleni harcról hallhatnának. A tárcavezető elképzelése szerint az órákat az iskolai rendelőkben dolgozó orvosok és asszisztensek tartanák.

Újabb magyar bölcsődei csoport Kolozsváron

Újabb magyar csoport indul a következő hetekben az önkormányzat által működtetett kolozsvári bölcsődékben, mondta el a *Paprika Rádió* műsorában Horváth Anna alpolgármester. Az előjáró emlékeztetett, hogy 2012-ben, alpolgármesteri megbízatása első heteiben a kolozsvári fiatal szülők jogos igényeire reagálva jöttek létre az első magyar csoportok az állami bölcsődékben, és azóta évente újabb helyszínnel bővül a kínálat. Horváth Anna elmondta, kismamaként szembesült azzal, hogy mekkora gondot jelent Kolozsváron a magyar bölcsődei helyek hiánya, illetve az igénylések-nél jóval alacsonyabb számú kínálat. „Ezért már a megbízatásom legelején tudtam, hogy ez a legelső probléma, amire megoldást szeretnék találni, a

lehető leggyorsabban” – jelentette ki az előljáró, aki szerint Emil Boc polgármester a problémafelvetést követően rácsodálkozott arra, hogy nincsenek magyar csoportok a bölcsődékben, és rábízta a helyzet megoldását. Mint mondta, bár a bölcsődéket igazgató Mărioara Neamț személyében nyitott, megbízható partnerre talált, az első két magyar bölcsődei csoport elindítása korán sem volt egyszerű az amúgy is túlszűfolt intézményekben. Az alpolgármester szerint a teremhiányon túl a hozzáértő, elkötelezett magyar bölcsődei gondozók hiánya is gondot jelentett. A magyar bölcsődei helyek száma egyébként azóta sem fedte le az igényeket. „Általában véve még mindig sokkal kevesebb az állami bölcsődei helyek száma, mint az igényléseké. Akkor, 2012-ben én azt tűztem ki célul, hogy minden egyes évben újabb helyszínnel bővítsük a bölcsődei hálózatot, és azon belül magyar bölcsődei csoportok számát. Ezt azóta sikerült is tartani, ma már négy helyszínen mintegy száz magyar gyerek számára tudunk bölcsődei gondozást biztosítani, és ebben a hónapban megnyitjuk az ötödik helyszínt, a Karjala (Ep. Nicolae Ivan) utcában” – mondta a *Paprika Rádió* műsorában az alpolgármester. Hozzátette, ez korántsem elegendő, folytatni kell a munkát, így jövőre a Dónát negyedben kell elkészülnie a száz gyerek befogadására alkalmas épületnek, míg 2018-ban a Monostor negyedi épület bővítése következik.

Meleg ebédet adnának a diákoknak

Meleg ebédet szeretne biztosítani az iskolásoknak az oktatási minisztérium. Adrian Curaj tárcavezető márciusi konstancai látogatása során jelentette be, hogy a meleg ebéd iskolába való bevezetése a helyi erőforrásoktól és felszereltségtől függ. A tárcavezető el- lenben úgy véli, ez nagyon fontos lépés lenne, hiszen oda kell figyelni arra, mit esznek a gyermekek, ezért a terv gyakorlatba ültetését jól elő kell készíteni. Rámutatott, az ötlet romániai meghonosítása előtt táplálkozási szakemberekkel kell egyeztetni, és ezek tanácsai alapján összeállítani a napi ételmezési tervet.

Újabb öt évre akkreditálták a Sapientia EMTE-t

Újabb öt évre akkreditálta a Romániai Felsőoktatási Minőségbiztosítási Hatóság (ARACIS) a magyar állam támogatásával működő Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemet (EMTE), tudatta az egyetem. A Sapientia EMTE időszakos felmérését 2015 decemberében végezte el az ARACIS 13 tagú szakértői bizottsága, amelynek elnöke dr. Gheorghe Grigoraș, a Iași-i Alexandru Ioan Cuza-egyetem professzora volt, tagjai pedig jeles romániai és külföldi professzorok, valamint az országos hallgatói szervezetek két képviselője. A bizottság a kolozsvári, marosvásárhelyi és csíkszeredai egyetemi helyszíneken tett háromnapos látogatása során a teljes intézmény minőségi felmérése mellett öt alapképzési szakot is újraértékelte. A szakértői véleményezés nyomán az ARACIS tanácsa múlt héten hozott döntést az intézmény további öt évre szóló akkreditálásáról. A 2001-ben indult erdélyi magyar felsőoktatási intézmény végleges akkreditációját 2012-ben szavazta meg a parlament.

Megszabják a csíkszeredai óvodák létszámát

A következő, ősszel kezdődő tanévtől Csíkszereda önkormányzata szabja meg, hogy a városi óvodákban hány gyermekkel működhetnek csoportok – döntött márciusi ülésén a helyi tanács. Antal Attila megbízott polgármester újságíróknak rámutatott: régi probléma, hogy egyes óvodák túlszűfoltak, máshova pedig alig íratnak be gyermekeket, ezért felmérték, hogy az egyes intézményekben hány négyzetméter, illetve légköbméter jut egy-egy kisgyerekre, és ennek alapján számolták ki az ideális létszámot. A tanácsulésen az új számadatokat is elfogadták. Antal Attila szerint „egyfajta küzdelem zajlott az óvodák között a gyermekekért, amelynek az lett eredménye, hogy néhol megszüntek csoportok, sőt intézményeket is fel kellett számolni vagy össze kellett vonni”. Hozzátette, a most határozatba foglaltakat korábban „szép szóval” próbálták elérni, például körlevélben kérte az igazgatókat, hogy csak megfelelő számú gyermeket fogadjanak. „A beis-

kolázási politika ahhoz a torz helyzethez vezetett, hogy egyes óvodák elnéptelenedtek. Reméljük, hogy a beiratkozási keretszámok maximalizálásával helyreáll a rend” – fogalmazott az előljáró.

Bajban vannak a lakótelepi iskolák

Egyre nehezebb helyzetbe kerülnek a lakónegyedi általános iskolák a belvárosi tanintézetek diákelszívó hatása miatt Sepsiszentgyörgyön, hívta fel a figyelmet legutóbbi sajtótájékoztatóján Kiss Imre Kovászna megyei főtanfelügyelő. Mint elmondta, hiába vezették be a körzetesítést, a szülők megtalálják a kiskapukat, és ideiglenes lakcímet szerezve végül mégis a kiválasztott és nem a lakóhely szerinti iskolába íratják gyermeküket. „Ugyan az iskolahálózatra vonatkozó stratégiát elfogadja a tanintézeteket fenntartó önkormányzat, mégis úgy tűnik, hogy a szülők rajzolják meg annak végleges formáját, döntéseik miatt pedig tanintézetek szűnhetnek meg” – panaszkolta Kiss Imre. Adataik szerint Kovászna megyében előkészítő osztályba 165 kisdíákot íratnak be ideiglenes lakcím – és nem állandó lakhely – alapján. A székelyföldi megyében Sepsiszentgyörgyön és Kézdivásárhelyen van körzetesítés.

Interaktív táblákat kapnak a szentgyörgyi iskolák

Az iskolák interaktív táblákkal és digitális vetítővel történő felszerelését támogatja a sepsiszentgyörgyi önkormányzat, közölte Sztakics Éva megbízott polgármester, aki szerint az idei költségvetésben 60 ezer lejt különítettek el a célra. A tanintézetek 50 százalékos részfinanszírozásra pályázhatnak, tette hozzá az előljáró, aki szerint abban az esetben fizetik az interaktív tábla vagy a projektor egy részét, ha az iskola rendelkezik az összeg másik felével, és azt más forrásból teremti elő, nem közpénzből. Másik feltétel, hogy a berendezés értéke nem lehet több, mint 12 ezer lejt, a közkasszából legtöbb hat-ezer lejt lehet igényelni a célra. A tanácsi határozat értelmében a táblára vagy projektorra november 30-áig lehet igénylést benyújtani, ezt követően ítélik meg a támogatást, amíg a keret elfogy.

P. M.